

İSA NIN OĞ LU

Yeraltı Edebiyatı

DENIS JOHNSON

Ayrıntı Yayınları

Asilerin,

kaybedenlerin,

hayalperestlerin,

küfürbazların,

günahkârların,

beyaz zencilerin,

aşağı tırmananların,

yola çıkmaktan çekinmeyenlerin,

uçurumdan atlayanların...

dili, sesi

Yeraltı Edebiyatı...

DENIS JOHNSON: 1949'da Münih'te Amerikalı bir subayın oğlu olarak dünyaya gelen Denis Johnson, çocukluğunu Tokyo ve Manila ile Washington'ın banliyölerinde geçirdi. Iowa Üniversitesi'nde eğitim gördüğü sıralarda *The Man Among the Seals* (1969) adlı şiir kitabını yazdı. 1983'te basılan ilk romanı *Angels (Melekler;* çev: Emre Kızılkaya, Ayrıntı Yayınları, 2004) Amerikan Akademisi ve Sanat ve Edebiyat Enstitüsü tarafından 1984 yılında İlk Roman dalında Sue Kaufman Ödülü'ne layık görüldü. Aynı yıl muhabirliğe başladı; *The New Yorker, Esquire, Spin, Rolling Stone, Paris Review* gibi değişik dergiler için yazmak üzere Nikaragua, Somali, Filipinler, Afganistan ve Basra Körfezi'ne gitti. *Jesus' Son* (1993) adlı kitabından uyarlanan film Toronto Film Festivali'nde Altın Ayı'ya aday gösterildi. 1999'da San Francisco'da Campo Santo Tiyatro Topluluğu'nda oyun yazarı olarak ortak çalışmalar yapmaya başladı. Diğer romanları arasında *Fiskadoro* (1985), *Stars at Noon* (1986), *Resuscitation of a Hanged Man* (1991), *Already Dead* (1996) ve Salon Book Ödülü'nü alan *The Name of the World* (2000) yer almaktadır. Johnson, dergi yazılarını *Seek: Reports from the Edges of America and Beyond* adlı kitapta toplamıştır (2001). Şiir kitapları arasında *The Veil* (1987), *The Throne of the Third Heaven of the Nation's Millennium. General Assembly* (1996), *Inner Weather* ve *The Incognito Lounge* (1982) sayılabilir. Tiyatro oyunları da yazan Denis Johnson'un *Hell Hound on My Trail* ve *Shoppers Carried by Escalators into Flames* adlı oyunlarını içeren *Shoppers* adlı yapıtı 2002'de yayımlandı. *Soul of a Whore* (2003) ve *Psychos Never Dream* (2004) adlı oyunları sahnelendi. Denis Johnson, Welfleet, Massachusetts'te yaşamaktadır.

Ayrıntı Yayınları

Yeraltı Edebiyatı

İsa'nın Oğlu

Denis Johnson

Ayrıntı: 472
Yeraltı edebiyatı dizisi: 29

İsa'nın Oğlu
Denis Johnson

İngilizceden çeviren
Emre Kızıltaya

Yayına hazırlayan
Gamze Varım

Kitabın özgün adı
Jesus' Son, 1989

© Denis Johnson
Türkçe yayım hakları Ayrıntı Yayınları'na aittir

Kapak illüstrasyonu
Sevinç Altan

Kapak düzeni
Deniz Çelikoğlu

Düzelti
Alev Özgüner

Baskı ve cilt
Sena Ofset (0 212) 613 38 46

Birinci basım 2005
Baskı adedi 2000

ISBN 975-539-467-2

AYRINTI YAYINLARI
www.ayrintiyayinlari.com.tr & info@ayrintiyayinlari.com.tr
Dizdariye Çeşmesi Sk. No.: 23/1 34400 Çemberlitaş-İst. Tel.: (0 212) 518 76 19 Faks: (0 212) 516 45 77

İsa'nın Oğlu

Denis Johnson

Ayrıntı Yayınları

Yeraltı Edebiyatı

YERALTI EDEBİYATI DİZİSİ

DÖVÜŞ KULÜBÜ
Chuck Palahniuk

EŞİKTEKİLER
Philippe Djian

SON SÜRGÜN
Dragan Babic

YATAK ODASINDA FELSEFE
Marquis de Sade

ACEMİ PEZEVENK
Ola Bauer

TAVANDAKİ KUKLA
Ingvar Ambjörnsen

GÖNÜLLÜ SÜRGÜN
Suerte
Claude Lucas

EROJEN BÖLGE
Philippe Djian

KOZMİK HAYDUTLAR
A.C. Weisbecker

HAYRAN OLUNASI CASANOVA
Philippe Sollers

GÖSTERİ PEYGAMBERİ
Chuck Palahniuk

KUZEY GÖZCÜSÜ
Ola Bauer

İSİS
Tristian Hawkins

TIKANMA
Chuck Palahniuk

HIRSIZIN GÜNLÜĞÜ
Jean Genet

DENİZCİ
Jean Genet

FLAMENKO'NUN İZİNDE
Duende
Jason Webster

ODA HİZMETÇİSİNİN GÜNLÜĞÜ
Octave Mirbeau

GÖRÜNMEZ CANAVARLAR
Chuck Palahniuk

ADSIZ DEVLER
Pascal Bruckner

ANNEM
Georges Bataille

ÇARPIŞMA
J.G. Ballard

MELEKLER
Denis Johnson

FAHİŞE
Nelly Arcan

KAÇAKLAR VE MÜLTECİLER
Chuck Palahniuk

CENNETTE BİR GÜN DAHA
Eddie Little

SEVDALI TUTSAK
Jean Genet

YALANIN ERDEMİ
Joachim Zelter

İSA'NIN OĞLU
Denis Johnson

When I'm rushing on my run
And I feel just like Jesus' Son...

(Alelacele firar ederken
Kendimi tıpkı İsa'nın Oğlu gibi hissediyorum.)
Lou Reed, "Heroin"

Otostop yaparken trafik kazası

Benimle içkimi paylaşan ve uyurken direksiyon sallayan bir satıcı... Gırtlağına kadar viskiyle dolu bir Çeroki yerlisi... Bir üniversite öğrencisinin kullandığı, esrar dumanından balon dışında hiçbir şeye benzemeyen bir Volkswagen...

Ve Missouri'nin Bethany kentinden batıya doğru seyreden bir adamın aracına kafadan girip, onu sonsuza dek yok eden Marshalltown'lı bir aile...

... Sağanak yağmurun altındaki uykumdan sırılsıklam ve sıralamış olduğum ilk üç insan yüzünden –satıcı, Kızılderili ve öğrenci– bilincim pek yerinde olmaksızın uyandım, hepsi de bana uyuşturucu vermişti. Otobanın giriş rampasının başında, bir araç çevirmek umudundan yoksun bekledim. Kimsenin beni arabasına almayaca-

ğı kadar ıslakken, ne diye uyku tulumumu sarıp toplayacaktım ki? Pelerin gibi sırtıma aldım onu. Sağanak, asfaltı tırmıklıyor, tekerlek izlerinde çağıldıyordu. Düşüncelerim hazin hazin sökün etti. Seyahat eden satıcının verdiği haplar yüzünden, damar çeperlerimin adeta kazındığını hissediyordum. Çenem ağrıyordu. Her bir yağmur damlasını ismiyle tanıyordum. Her şeyi, henüz gerçekleşmeden seziyordum. Bir Oldsmobile'in, daha yavaşlamaya başlamadan beni almak için duracağını biliyordum ve içindeki ailenin hoş sedasından, fırtınada bir kaza yapacağımızı da...

Umurumda değildi. Beni istediğim yere götüreceklerini söylediler.

Adamla karısı küçük kızlarını ön tarafa, yanlarına alıp, bebeği arkada benimle ve sırılsıklam döşeğimle bıraktılar. "Seni istediğin yere çok hızlı götüremem," dedi adam. "Karım ve bebeklerim yanımda da, o yüzden."

Eşsizsiniz, diye düşündüm. Uyku tulumumu sol kapıya yığdım ve yaşadığımı ya da öldüğümü umursamadan üstünde uykuya daldım. Bebek yanımdaki koltukta rahat rahat uyuyordu. Aşağı yukarı dokuz aylıktı.

... Ama o akşamüstü, bütün bunlardan önce, satıcının lüks arabasıyla Kansas City'ye doğru hızla ilerliyorduk. Beni aldığı Teksas'tan başlayarak tehlikeli ve kinik bir teklifsizlik gelişmişti aramızda. Bir şişe amfetamini mideye indirdik ve arada bir eyaletler arası otoyoldan çıkıp, yeni bir şişe Canadian Club viskisi ile bir torba buz alıyorduk. Adamın arabasında, her kapıya tutturulmuş silindir bardak tutacakları ve beyaz, deri döşemeler vardı. Beni, ailesiyle bir gece geçirmek üzere evine götüreceğini, ancak önce durmak ve tanıdığı bir kadını görmek istediğini söyledi.

Kocaman, gri beyinlere benzeyen Orta Batı bulutları altında, ipinden boşanan bir heyecanla terk ettik otoyolu ve karaya oturmuşuz gibi bir duyguyla daldık Kansas City'nin iş çıkışı vaktine. Yavaşlar yavaşlamaz, birlikte seyahat etmenin büyüsü bütünüyle buhar olup uçtu. Kız arkadaşı hakkında konuştukça konuşuyordu. "Bu kızdan hoşlanıyorum, galiba seviyorum bu kızı – ama iki çocuğum ve bir karım var, belli yükümlülüklerim var. Her şeyden öte,

karımı seviyorum. Sevmek bana bahşedilmiş bir lütuf. Çocuklarımı seviyorum. Bütün akrabalarımı seviyorum." O devam ettikçe, kendimi yüzüstü bırakılmış ve üzgün hissettim: "Bir teknem var; küçük, beş metrelik bir şey. İki arabam var. Arka bahçemde yüzme havuzu için yeterince boş alan var." Kız arkadaşını işyerinde buldu. Kadın bir mobilya mağazası işletiyordu ve adamı orada kaybettim.

Bulutlar, gece çökene kadar öyle kaldılar. Derken, karanlıkta fırtınanın geldiğini anlamadım. Volkswagen'in sürücüsü, üniversiteli, bütün o esrarla kafamı dumanlandıran çocuk, yağmur başlarken beni şehir sınırlarının dışında bıraktı. Aldığım spidin* etkisiyle olmasa da, ayağa kalkacak halim yoktu. Otoyolun çıkış rampasının kenarındaki çimlere uzandım ve etrafımı sarmış olan su birikintisinin ortasındaki adada uyandım.

Sonra, daha önce de söylediğim gibi, Oldsmobile –Marshalltown'lı ailenin arabası– yağmurda etrafa sular sıçratarak ilerlerken, ben arka koltukta uyudum. Rüyamda, gözkapaklarımın arasından etrafa bakıyordum ve nabzım zamanın her saniyesini mimliyordu. O zamanlar, Batı Missouri boyunca devam eden eyaletler arası otoyol, çift yönlü bir caddeden başka bir şey değildi, en azından büyük bir bölümü. Önümüze bir TIR çıkıp, diğer yöne doğru geçip gittiğinde, otomatik araba yıkama makinelerinde mahsur kaldığınıza benzer, kör edici bir su püskürmesi ve ses savaşının içinde kaybolduk. Silecekler, pek de etkili olmadan bir sağa, bir sola gidiyordu ön camda. Yorgunluktan bitmiştim, bir saat sonra daha da derin bir uykuya daldım.

Neler olacağını zaten tam olarak biliyordum. Ancak adam ve karısı daha sonra beni uyandırıp, bunu hırçın bir üslupla reddettiler.

"Ah – *hayır*!"

"HAYIR!"

Oturdukları koltuğun arkasına öyle sert bir şekilde çarptım ki, koltuk kırıldı. Bir ileri, bir geri sıçramaya başladım. İnsan kanı olduğunu pekâlâ bildiğim bir sıvı arabaya yayılıyor ve kafamdan aşağı yağmur gibi boşanıyordu. Her şey bittiğinde yine arka koltuktaydım, daha önce olduğum gibi. Kalkıp etrafa baktım. Farlarımız sön-

* Spid: Uyuşturucu madde, özellikle amfetamin. (y.h.n.)

müştü. Radyatör durmadan tıslıyordu. Bundan başka hiçbir şey duymuyordum. Anladığım kadarıyla, bilinci yerinde olan yalnız bendim. Gözlerim karanlığa alıştığında, bebeğin yanımda hiçbir şey olmamış gibi sırtüstü yattığını gördüm. Gözleri açıktı ve küçük elleriyle yanaklarına dokunuyordu.

Bir dakika içinde, direksiyonun üzerine yığılmış olan sürücü doğruldu ve bizi süzdü. Yüzü ezilmiş ve kan yüzünden kararmıştı. Ona bakınca dişlerimde bir acı hissettim – ama konuştuğu zaman, sesi hiç de herhangi bir dişi kırılmış biri gibi çıkmıyordu.

"Ne oldu?"

"Kaza yaptık," dedi adam.

"Bebek iyi," dedim, bebeğin durumu hakkında fikrim olmasa da.

Adam karısına döndü.

"Janice," dedi. "Janice, Janice!"

"İyi mi?

"O öldü!" dedi adam, kadını öfkeyle sarsarak.

"Hayır, ölmedi." Şimdi ben de her şeyi inkâr etmeye hazırdım.

Küçük kızları yaşıyordu, ama bilincini yitirmişti. Uykusunda inliyordu. Fakat adam karısını sarsmaya devam etti.

"Janice!" diye haykırdı.

Karısı inliyordu.

"Ölmemiş," dedim, arabadan sürünerek çıkıp koşarak uzaklaşırken.

"Uyanmayacak," dediğini duydum adamın.

Bilmem neden, bebek kollarımda, geceleyin orada öylece dikilmekteydim. Hâlâ yağmur yağıyordu herhalde, ancak o sırada hava nasıldı hiç hatırlamıyorum. O anda algıladığım kadarıyla çift şeritli bir köprü üstünde, başka bir arabayla çarpışmıştık. Altımızdaki yağmur suyu karanlıkta görünmüyordu.

Diğer arabaya doğru ilerlerken kulak tırmalayıcı, metalik horultular duymaya başladım. Birisi, açık yolcu kapısından yarı beline kadar sarkmış, ayak bileklerinden trapeze asılan birinin duruşunu almıştı. Araba yandan darbe yemişti, içinde bu kişinin bacaklarının sığmasına bile yetecek yer bırakmayacak, sürücü veya diğer yolcu-

ların varlığı hakkında bir tahmine müsaade etmeyecek kadar yarıyassı olmuştu. Yanından geçip gittim.

Uzaktaki farlar yaklaşıyordu. Köprünün başına yönelip tek kolumu kaldırarak durmalarını işaret ederken, diğer kolumla bebeği omzuma doğru çekerek sıkıca sardım.

Yavaşlarken vites dişlileri gıcırdayan büyük bir TIR geldi. Şoför camını açtı ve ona bağırdım: "Kaza var. Yardıma gel."

"Buradan dönemem," dedi. Bebekle benim yolcu mahalline tırmanmamıza izin verdi ve sürücü mahallinde oturup, kamyonun farlarıyla aydınlanan enkaza baktık.

"Herkes öldü mü?" diye sordu.

"Kim öldü, kim ölmedi emin değilim," diye itiraf ettim.

Adam termosundan kendisine bir fincan kahve doldurdu ve park lambaları hariç tüm ışıkları söndürdü.

"Saat kaç?"

"Aaa, üçü çeyrek falan geçiyor," dedi.

Adamın tavrından, bu konuda hiçbir şey yapmamakta kararlı olduğu anlaşılıyordu. Ben yatışmış ve ağlamaklıydım. Bir şeyler yapmam gerektiğini düşünmüş, ancak bunun ne olduğunu keşfetmek istememiştim.

Aksi istikametten bir arabanın daha geldiği görülünce, onlarla konuşmam gerektiğini düşündüm. "Bebeğe göz kulak olabilir misin?" dedim kamyon şoförüne.

"O oğlanı bırakmasan daha iyi olur," dedi şoför. "Erkek, öyle değil mi?"

"Hım, sanırım öyle," dedim.

Enkaza dönen arabadan sarkan adam, ben onun yanından geçerken hâlâ yaşıyordu; durdum, gerçekten de ne kadar takatsız kaldığı fikrine biraz daha alışmış bir halde, yapabileceğim hiçbir şey olmadığından emin oldum. Gürültülü ve kaba bir şekilde horluyordu adam. Aldığı her nefeste ağzından kan balonları çıkıyordu. Bundan sonra pek fazla nefes de almayacaktı zaten. Bunu ben biliyordum, ama o bilmiyordu ve bu yüzden, bu dünyada bir insanın yaşamında en çok acınacak şeyi inceledim. Bundan kastım, hepimizin sonunda öleceği değil, bunda o kadar acınası bir yan yok. Onun bana ne-

yi düşlemekte olduğunu söyleyememesini ve benim de ona neyin gerçek olduğunu anlatamamamı kastediyorum.

Çok geçmeden uzakta, köprünün her iki ucunda da arabalar birikti; farlar, dumanı tüten hurdaya, gece sahneye konan bir gösteri havası veriyor, bölgeye üşüşen ambülanslar ve polis arabaları havanın nabzının rengârenk atmasına neden oluyordu. Ben kimseyle konuşmadım. Benim sırrım, bu trajedinin lideri olmaktan çıkıp, kanlı bir enkazın yanında duran ne idüğü belirsiz bir izleyici haline geldiğim o kısa süredeydi. Bir memur, yolculardan biri olduğumu bir noktada öğrendi ve ifademi aldı. Bunların hiçbirini hatırlamıyorum, sadece onun beni tutup, "Sigaranızı söndürün," demesi hariç. Ölmekte olan adamın ambülansa konuşunu izlemek için konuşmamıza ara verdik. Hâlâ yaşıyor, hâlâ açık saçık rüyalar görüyordu. Vücudundan sicim gibi akıyordu kan. Dizleri seğiriyor, kafası zangırdıyordu.

Benim bir şeyim yoktu ve hiçbir şey görmemiştim, ama ne olursa olsun polis memuru beni sorgulamak ve hastaneye götürmek zorundaydı. Tam acil servisin girişindeki tentenin altına varmıştık ki, arabasındaki telsizden adamın öldüğü haberi geldi.

Polis, yerel cenaze müdürlüğünden biriyle konuşurken, yanımdaki duvarın dibine istiflenmiş ıslak uyku tulumumla mozaikli koridorda öylece dikildim.

Doktor, durup röntgen çektirmemin iyi olacağını söyledi bana.

"Hayır."

"Hemen çektirsen iyi olur. Sonra bir şey çıkarsa..."

"Benim bir şeyim yok."

Arabadaki adamın karısı koridorun başında belirdi. Şahaneydi, alev gibi parlıyordu. Kocasının öldüğünü henüz bilmiyordu. Biz biliyorduk. Ona bizim üstümüzde böyle bir güç kazandıran şey buydu. Doktor onu, koridorun sonunda, masası olan bir odaya götürmüş ve kapalı kapının altından kalın bir tabaka halinde bir parlaklık ışımıştı; sanki orada harikulade bir işlemle elmaslar yakılmaktaydı. Ne ciğer varmış ama kadında! Bir kartalın çığlık atışını düşlediğim gibi atmıştı çığlığını. Bunu duymak üzere hayatta olmak

kendimi fevkalade hissetmemi sağlamıştı. Her yerde bu duyguyu arayıp durmuştum.

"Benim bir şeyim yok." Bu sözcüklerin ağzımdan çıkması beni şaşırttı. Ama sanki sağlıklı olmak, sadece doktorları kandırma yeteneğinden ibaretmiş gibi, onlara yalan söylemeye eğilimli olmuştum hep.

Birkaç yıl sonra, Seattle General'ın Uyuşturucu Rehabilitasyon Bölümü'ne yatırıldığımda da aynı yolu izlemiştim.

"Garip sesler veya insan sesleri duyuyor musunuz?" diye sormuştu doktor.

"Bize yardım et, ah Tanrım, bu çok can yakıyor," diye çığlık atıyordu pamuk kutuları.

"Pek değil," dedim.

"Pek değil," dedi doktor. "Pekâlâ, bu ne demek oluyor?"

"O konulara girmeye pek hazır değilim," dedim. Sarı bir kuş yüzümün dibinde kanat çırptı ve kaslarım gerildi. Şimdi bir balık gibi çırpınıyordum. Gözlerimi iyice kapadığımda, sıcak gözyaşları yuvalarından fışkırıyordu. Açtığımda yüzüstü yatırılmıştım.

"Oda nasıl böyle bembeyaz kesildi?" diye sordum.

Güzel bir hemşire tenime dokunuyordu. "Bunlar vitamin," dedi ve iğneyi sapladı.

Hava yağmurluydu. Devasa eğreltiotları üstümüze doğru eğilmişti. Orman bir tepeden aşağı sürüklenmekteydi. Kayalıklar boyunca telaşla akan bir derenin sesini duyabiliyordum. Ve siz, siz gülünç insanlar, benden yardım etmemi bekliyorsunuz.

İki adam

Muharip Gaziler Derneği'ndeki danstan eve dönerken karşılaştım ilk adamla. İki yakın arkadaşım beni danstan çıkarıyorlardı. Arkadaşlarımın benimle geldiklerini unutmuştum, ama oradaydılar işte. Bir kez daha ikisinden de nefret ettim. Üçümüz yanlış bir şeye, henüz gün yüzüne çıkmamış temel bir yanlış anlaşmaya dayanan bir grup oluşturmuştuk ve böylece barlara gidip muhabbet ederek birlikte takılmaya devam ediyorduk. Bu tür hatalı ittifaklar genelde bir, bir buçuk gün sonra son bulurdu, ama bu seferki bir yıldan uzun sürmüştü. Daha sonra, beraber bir eczaneyi soyarken arkadaşlarımdan biri yaralandı, diğer ikimiz onu kanlar içinde bir hastanenin arka kapısına bıraktık; arkadaşımızı tutukladılar ve aramızdaki bütün bağlar koptu. Onu daha sonra kefaletle çıkardık, biraz daha sonra

hakkındaki bütün suçlamaların düşmüş olmasına rağmen sinelerimizi açıp, ödlek kalplerimizi göstermiştik bir kere ve böyle bir şeyden sonra asla dost kalamazsınız.

Muharip Gaziler Derneği'ndeki o gece, dans ederken bir kadını dev havalandırma makinesinin arkasına çektim, onu öptüm, elimi, düğmelerini açtığım pantolonunun önüne attım. Kadın bir yıl öncesine kadar bir arkadaşımla evliydi ve onunla kaynaşıp yakınlaşmamızın muhtemel olduğunu düşünmüştüm her zaman, ama kaba, sıska ve zeki bir adam olan, kendimi karşısında aşağı hissettiğim erkek arkadaşı makinenin köşesinde belirdi ve ikimize ters ters bakarak, kadına dışarı çıkıp hemen arabaya binmesini söyledi. Adamın bana bir şeyler yapabileceğinden korktum, ama o da tıpkı kadın gibi çabucak ortadan kayboluverdi. Gecenin geri kalan kısmında, her saniye, birkaç arkadaşıyla geri gelip can yakıcı, aşağılayıcı bir şeyler yapıp yapamayacağını düşündüm. Bir silah taşıyordum, ancak aslında kullanmışlığım yoktu. Çok ucuz bir şeydi, tetiği bir kez çeksem elimde patlayacağından emindim. Bu yüzden sadece küçük düşmeme katkıda bulunuyordu, o kadar – sonradan insanlar, özellikle de hayalimde kadınlarla konuşan erkekler şöyle derlerdi: "Bir silahı var, ama onu bir kez bile pantolon cebinden çıkarmadı." Küçük caz orkestrası şarkılar çalıp söylemeyi kesene ve ışıklar yanana dek içebildiğim kadar içtim.

İki arkadaşım ve ben, küçük, yeşil Volkswagen'ime binmek üzere dışarı çıktık ve size en başta bahsetmeye koyulduğum adamı, birinci adamı arka koltukta horul horul uyurken bulduk.

"Kim bu ya?" diye sordum iki arkadaşıma. Ama onlar da bu adamı daha önce hiç görmemişlerdi.

Adamı uyandırdık, doğrularak oturdu. Izbandut gibi bir şeydi; kafası tavana vuracak kadar uzun boylu değil, ama şişman yüzü ve kısa kesilmiş saçlarıyla epey enliydi. Arabadan inmeyecekti.

Bu adam kendi kulaklarını ve ağzını işaret ederek, duyamadığını ve konuşamadığını anlatmaya çalıştı.

"Böyle bir durumda siz ne yapardınız?" diye sordum.

"Pekâlâ, ben biniyorum. Öteye kay," dedi Tom adama ve arka koltuğa, onun yanına geçti.

Richard ve ben öne oturduk. Üçümüz birden yeni ahbabımıza döndük.

Adam ileriyi gösterip, ellerini yanağına koyarak, "uyku vakti" anlamına gelen bir işaret yaptı. "Eve gitmek istiyor," diye bir tahminde bulundum.

"N'olmuş yani?" dedi Tom. "Onu eve götür o zaman." Tom'un öyle keskin yüz hatları vardı ki, içinde bulunduğu ruh halleri olduğundan daha da kötü gibi geliyordu insana.

Yolcumuz işaret dilini kullanarak kendisini bırakacağımız yeri bize tarif etti. Tom hangi yöne gideceğimizi bana aktarıyordu, çünkü araba kullanırken adamı göremiyordum. "Sağa dön – buradan sola – yavaşlamanı istiyor – evi arıyor," gibi.

Camlar açık, ilerliyorduk. Buz gibi birkaç kış ayından sonra gelen ılık bahar akşamı, yüzlerimize üfleyen bir yabancı gibiydi. Yolcumuzu, goncaların dallarının ucundan fırlamaya çalıştıkları, tohumların bahçelerde inildedikleri konutlarla dolu bir caddeye götürdük.

Goril gibi iriydi, arabadan inip, sanki aniden çömelip parmak eklemleri üstünde yürümeye başlayacak gibi ellerini iki yanından sallandırdığında gördük. Belli bir evle arasındaki yürüme mesafesini süzülerek geçti ve kapıya güm diye vurdu. İkinci katta bir ışık yandı, perde kımıldadı ve ışık söndü. Vites değiştirip onu ekerek sıvışmama kalmadan, adam arabaya dönmüş tavanı yumruklamaya başlamıştı bile.

Kendini Volkswagen'imin önüne atarak ön cama yapıştığında, bilincini kaybetmişti sanki.

"Yanlış evdi belki de," diye fikir yürüttü Tom.

"O bu haldeyken süremem arabayı," dedim.

"Gaza bas," dedi Richard, "sonra frene asıl."

"Fren tutmuyor," dedi Tom Richard'a.

"El freninde sorun yok," diyerek herkesi yatıştırmaya çalıştım.

Tom sabredemiyordu. "Bütün yapman gereken bu arabayı hareket ettirmek, o da aşağı düşer."

"Onun yaralanmasını istemiyorum."

Sonunda adamı kaldırıp tekrar arka koltuğa oturttuk; o da pencereye yaslandı.

İşte yeniden yapışmıştı bize. Tom alaycı alaycı güldü. Üçümüz

de birer sigara yaktık.

"Hah işte, Caplan beni dizimden vurmaya geliyor," dedim, köşeyi dönüp yanımızdan geçip giden bir arabaya dehşetle bakarken. Farlarının ışığı evlerin arasında kaybolurken, "Eminim bu oydu," dedim.

"Hâlâ şu Alsace'lı için mi endişeleniyorsun?"

"Onu öpüyordum."

"Bunu yasaklayan bir kanun yok," dedi Richard.

"Zaten beni endişelendiren de avukatı değil."

"Caplan'ın onunla o kadar ciddi olduğunu sanmam. Yani seni öldürecek ya da öyle bir şey yapacak kadar değil."

"Sen bütün bunlar hakkında ne düşünüyorsun?" dedim sarhoş dostumuza.

Gürültüyle horlamaya başladı.

"Bu herif aslında sağır mağır değil ha – öyle misin yoksa, alo?" dedi Tom.

"Ne yapacağız bunu?"

"Birimiz eve götürsün."

"Ben götürmem," dedim.

"Ama birimizin her halü kârda götürmesi lazım."

"Burada yaşıyor işte," diye ısrar ettim, "Kapıyı çalışından belli."

Arabadan indim.

Eve yürüyüp zili çaldım ve karanlıkta ikinci kat penceresine bakarak, verandada geri geri gittim. Beyaz perde yine kımıldadı ve kadının teki bir şeyler söyledi.

Kadın, elinin perdenin kenarına düşen gölgesi dışında tamamen görünmezdi. "Eğer onu sokağımızdan çıkarmazsan polis çağıracağım." Bunun gerçekleşmesi isteğiyle öylesine dolup taşmıştım ki, az kalsın boğuluyordum. Kadının sesi kesildi ve havada titreşti.

"Telefonu elime aldım. Şimdi çeviriyorum," diye aşağı seslendi kadın yumuşak bir sesle.

Çok da uzak olmayan bir yerden bir araba sesi duyduğumu sandım. Tekrar sokağa koştum.

"Neydi o?" dedi Richard, ben arabaya binerken.

Köşeyi dönen otomobillerin farları göründü. Arabayı bile sarsa-

cak kadar sert bir kramp dolaştı bedenimde. "Allahım," dedim. İçerisi öyle bir ışıkla doldu ki, iki saniye için kitap okuyabilirdiniz. Ön camı çizgi çizgi kaplayan tozun gölgeleri, Tom'un yüzünde şeritler oluşturuyordu. "Kimse değil o," dedi Richard, her kim ise o geçip giderken karanlık bir kez daha üstümüze çöktü.

"Caplan senin nerede olduğunu bilmiyor ki."

Korkunun sarsıntısı kanımın tüm kırmızısını tutuşturup kül etti. Adeta kauçuk gibiydim. "O zaman ben onun peşinden giderim. Şu hesabı kapayalım."

"Belki de umurunda bile değildir veya – ne bileyim. Nereden bileyim işte?" dedi Tom. "Neden ondan bahsediyoruz ki?"

"Belki seni affeder," dedi Richard.

"Hay Allahım, beni affederse artık ömür boyu dost oluruz," dedim. "Bütün istediğim gelip beni cezalandırması ve bu defterin kapanması."

Yolcumuz vazgeçmiyordu. Arabanın içinde oyuncularına taktik veren beysbol koçları gibi el kol hareketleri yapıyor, alnına, koltukaltlarına dokunuyor, kendi ekseni etrafında dönüp duruyordu. "Bak," dedim, "konuşabildiğini biliyorum. Bizi aptal yerine koyma."

Onun rehberliğinde şehrin bu kısmından geçip, tren yolunun yakınlarında, hemen hemen kimsenin yaşamadığı bir bölgeye vardık. Pencerelerinden loş ışıklar yayılan kulübeler oraya buraya serpilmiş, bütün bu karanlığın dibine gömülmüştü. Adamın beni önünde durdurduğu evi sokak lambası dışında bir ışık aydınlatmıyordu ama. Kornaya bastığımda hiçbir şey olmadı. Yardım ettiğimiz bu adam orada öylece oturuyordu. Bütün bu sürede birçok isteğini seslendirmiş, ancak tek kelime etmemişti. Giderek birilerinin köpeğine benzemeye başlıyordu.

Sesime gaddar bir ton katarak ona, "Ben gidip bir göz atacağım," dedim.

Önünde iki direğe gerilmiş bir çamaşır ipi olan küçük, ahşap bir evdi bu. Çimler uzamış, kar yağınca ezilmiş, karlar eriyince tekrar gün yüzüne çıkmıştı. Kapıyı çalmak zahmetine katlanmadan pencereye yönelip içeri baktım. İçeride oval bir masanın etrafında tek bir sandalye vardı. Ev terk edilmiş görünüyordu; ne perde ne de ha-

lı vardı. Zemin patlamış ampuller ya da boş mermi kovanları olabileceğini düşündüğüm parlak şeylerle kaplıydı. Ancak karanlıktı ve hiçbir şey net görünmüyordu. Gözlerim yorulana dek etrafı inceledim ve zeminin her yanında, polisin kurbanların etrafına tebeşirle çizdiği şekillere veya tuhaf ritüel izlerine benzer işaretler görür gibi oldum.

Arabaya döndüğümde, "Neden kulübenin içine girmiyorsun?" diye sordum adama. "Git bir bak. Seni düzenbaz, seni beceriksiz."

Bir parmağını havaya kaldırdı. *Bir.*

"Ne?"

Bir. Bir.

"Bir yere daha uğramak istiyor," dedi Richard.

"Bir yere daha uğradık zaten. O da burası işte. Ve hikâye çıktı."

"Ne yapmak istiyorsun?" diye sordu Tom.

"Aman, hadi nereye gitmek istiyorsa gidelim de bırakalım şunu." Eve gitmek istemiyordum. Karım eskisinden farklıydı ve beni korkutan altı yaşında bir bebeğimiz vardı, küçük bir oğlan.

Onu götürdüğümüz bir sonraki mekân, eski otoyolda tek başına duran bir yerdi. Bu yola birkaç defa gelmiş, her seferinde biraz daha ilerisine gitmiş ve beni memnun eden bir şey görememiştim. Birkaç arkadaşımın bir zamanlar burada bir çiftliği vardı, ama polis mekânı basmış ve hepsini kodese tıkmıştı.

Bu ev, bir çiftliğin parçası gibi görünmüyordu. Eski otoyoldan üç yüz metre kadar içeride, verandası yolun hemen kenarında bir evdi. Önünde durup motoru stop ettirdiğimizde, içeriden gelen müzik sesini duyduk – caz. Evin sofistike ve metruk bir havası vardı.

Yanımızdaki sessiz adamla beraber verandaya çıktık. Kapıyı o çaldı. Tom, Richard ve ben, aramızda küçük, son derece güç fark edilecek bir mesafe bırakarak adamın yanında sıralanmıştık.

Kapı açılır açılmaz hızla içeri girdi. Arkasından içeri girip durduk, ama o doğruca karşısına çıkan bir sonraki odaya yöneldi.

Biz içeride mutfaktan öteye gitmemiştik. Önünden geçtiğimiz bir sonraki oda, mavi ışıklı, loş bir yerdi ve eşikten baktığımızda içeride, hayalet yüzlü birkaç kadının sağında solunda yattığı neredeyse devasa bir asma yatak gördük. Onlara tıpatıp benzeyen bir

başkası odadan çıktı; akmış rimeli ve öpücüklerle silinmiş rujuyla üçümüze bakarak dikilmeye başladı. Üzerinde eteği vardı, ama bluz giymemiş, gençlik dergilerinde yer alan iç çamaşırı reklamlarındaki tipler gibi sadece beyaz bir sutyen takmıştı. Ama onlardan daha yaşlıydı. Ona bakarken, aşkın ne olduğunu bilemeyecek kadar sevdalı olduğumuz zamanlarda, karımla birlikte kırlara çıktığımızı hatırladım.

Kadın, uykulu olduğunu belli eden bir jestle burnunu sildi. İki saniye içinde, bir çift eldiveni avcuna vuran siyah bir adam, kafası iyi birinin mukavim tebessümüyle körlemesine bana bakan son derece iriyarı bir adam yanında bitiverdi.

Genç kadın, "Önceden arasaydınız, sizi onu yanınızda getirmemeye teşvik ederdik," dedi.

Arkadaşı pek memnundu. "Bunu söylemenin güzel bir yoluydu bu."

Getirdiğimiz adam, kadının arkasındaki odada kötü bir heykel gibi dikiliyor, devasa ellerini daha öteye taşıyamıyormuş gibi, mecalsizlikten düşen omuzlarıyla gayri tabii bir duruş takınıyordu.

"Bunun sorunu ne Allah aşkına?" diye sordu Richard.

"Bunu kendisi tam olarak anlayana dek, sorununun ne olduğu o kadar da önemli değil," dedi adam.

Tom güldü, bir bakıma.

"Ne iş yapar?" diye sordu Richard kıza.

"Gerçekten iyi bir futbolcudur. Ya da daha doğrusu öyleydi." Kadının yüzü yorgundu. Ancak bu kadar umursamamazlık edebilirdi.

"Hâlâ iyidir. Hâlâ takımda," dedi siyah adam.

"Okulda bile değil."

"Ama okulda olsa takıma dönebilirdi."

"Fakat asla okula dönemez, çünkü o yarağı yemiş oğlum. Sen de öylesin."

Adam eldivenlerinden birini ileri geri, hafif hafif sallıyordu. "Bunu artık biliyorum, teşekkürler bebeğim."

"Öteki eldiveni düşürdün," dedi kadın.

"Teşekkürler bebek, bunu da biliyorum," dedi adam.

Pembe yanakları ve asker tıraşlı sarı saçlarıyla iri, kaslı bir ço-

cuk gelip bize katıldı. Onun ev sahibi olduğunu düşündüm, çünkü üzerinde gamalı haç ve dolar işareti bulunan, neredeyse çöp kutusu büyüklüğünde yeşil bir bira bardağını kulpundan tutuyordu. Bu kişiselleştirilmiş belirleyici tarz, *Playboy* kokteyllerinde pijamalarıyla dolaşan Hugh Hefner gibi evindeymiş görüntüsü veriyordu ona.

Bana gülerek başını iki yana salladı. "Burada kalamaz. Tammy onu istemiyor."

"Peki, Tammy her kimse," dedim. Bu garip insanların arasında acıktığımı hissettim. Bir tür sefahatin, başıma bela olan her şeyi bertaraf edecek bir iksirin kokusunu alıyordum.

"Şimdi onu buradan çıkarmak eğlenceli olur," dedi iriyarı ev sahibi.

"Adı ne bu arada?"

"Stan."

"Stan. Gerçekten sağır mı?"

Kız gülerken pıskırır gibi bir ses çıkardı.

Çocuk da güldü ve "Bu iyiydi işte," dedi.

Richard kolumu şiddetle dürttü ve artık gitmemiz gerektiğini ima ederek kapıya bir göz attı. Tom ile onun bu insanlardan korktuklarını fark ettim; şimdi ben de korkuyordum. Bize bir şey yapacaklarından değil, ama onların içinde kendimizi neredeyse kifayetsiz aptallar gibi hissediyorduk.

Kadın beni incitmişti. Çok yumuşak ve mükemmel görünüyordu, etten yapılmış bir vitrin mankeni gibi, tamamen etten.

"Hadi ekelim onu – hemen şimdi," diye bağırarak aceleyle kapıya yöneldim.

Stan daha evden çıkmadan, Tom ve Richard evle araba arasındaki mesafenin yarısında, bense çoktan sürücü koltuğundaydım. "Kurtul ondan! Kurtul ondan!" diye haykırıyordu Tom, Richard'ın arkasından arabaya binerken; ama ben arabayı hareket ettirene kadar, adam kapı koluna yapışmıştı bile.

Aniden hızlandım, ama pes etmiyordu. Hatta az farkla öne geçip sanki sonsuza dek bizimle kalacağını söyler gibi, psikopatça bir göz temasını sürdürerek ve alaycı bir tebessüm takınarak, nefes bulutları üflerken giderek daha hızlı koşarak, ön camdan bana dosdoğru bakmayı başarıyordu. Kırk beş metre kadar sonra anayoldaki dur levhasına yaklaşırken, kurtulmak için gazı iyice köklesem

de, bütün becerebildiğim dur levhasına şiddetle çarpmasını sağlamak oldu. Önce kafasını vurdu, ardından direk bir bitki sapıymışçasına kırıldı ve adam parçaların üzerine sereserpe uzandı. Tahta çürümüş olmalıydı. Onun adına bir şanstı bu.

Onu geride bıraktık, bir zamanlar bir dur levhasının dikildiği kavşakta sendeleyerek yürüyen bir adam. "Kasabadaki herkesi tanıdığımı sanırdım," dedi Tom, "ama bu insanlar bana tamamen yabancı."

"Eskiden kendi hallerinde insanlardı bunlar, ama şimdi başa güreşiyorlar," dedi Richard.

"Futbolla ilgili insanlar. Bu noktaya geldiklerini bilmiyordum." Tom arkamızdaki yola bakıyordu.

Arabayı durdurdum. Hepimiz arkaya baktık. Dört yüz metre gerimizde, Stan, akşamdan kalma olması yüzünden başı zonk zonk zonklayan veya kafasını yeniden boynuna oturtmaya çalışan birinin duruşuyla açık arazide yıldızların ışığı altında duruyordu. Ama yalnız kafası mı, her yeri kesilip atılmış gibiydi. Duyup konuşmamasına şaşmamak lazımdı, sözcüklerle bir işi olmamasına şaşmamak lazımdı. Bu açılardan tamamen tükenmişti.

Gözlerimizi ona diktik ve kendimizi yaşlı kadınlar gibi hissettik. Öte yandan o, Ölüm'ün çiçeği burnunda eşiydi.

Yola koyulduk. "Tek kelime ettiğini duymadım."

Kasabaya dönerken Tom ve ben onu eleştirdik.

"Anlamıyorsunuz işte. Amigo olmak veya takımda olmak, bunlar hiçbir şeyi garanti etmez. Herkesin bir gün ayağı kayabilir," dedi Richard. Bir zamanlar kendisi de okul takımında bir savunma oyuncusu veya onun gibi bir şeydi.

Sıra sıra dizilmiş sokak lambalarının başladığı şehir sınırına vardığımızda, yine Caplan konusunda düşünmeye ve korkmaya başladım.

"Ben olsam onu bekleyeceğime gider peşine düşerdim," diye bir öneride bulundu Tom.

"Kimin?"

"Kim olduğunu sanıyorsun?"

"Şunu unutur musun? Bitti o iş, ciddiyim."

"Ya. Tabii, tabii."

Burlington Caddesi boyunca ilerledik. Clinton'ın köşesindeki

yirmi dört saat açık benzinciyi geçtik. Bir adam, görevliye para uzatıyordu; ikisi de ürkünç sülfür ışığının altında –ark lambaları şehrimizde yeniydi– adamın arabasının yanında dikiliyordu, eski Ford bütünüyle renksizken, etraflarındaki kaldırım yeşil gibi görünen benzin lekeleriyle bezenmişti. "O kimdi biliyor musunuz?" dedim Tom ile Richard'a. "O, Thatcher'dı."

Olabildiğince çabuk bir U dönüşü yaptım.

"N'olmuş yani?" dedi Tom.

"Şu olmuş bak," dedim, daha önce hiç ateşlemediğim 32 kalibreyi gösterirken.

Neden bilmiyorum, Richard güldü. Tom ellerini dizlerinin üzerine koyarak iç çekti.

Thatcher bu arada yeniden arabasına binmişti. Benzin pompalarına ters yönden yanaşarak camını açtım. "Geçen yılbaşı iki ondan sattığın şu dandik kiloluklarından almıştım. Beni tanımazsın, çünkü onları senin için şu, adını sen söyle, satıyordu." Beni duyduğundan şüpheliyim. Ona tabancayı gösterdim.

Thatcher paslı Falcon'uyla kalkarken lastikleri acı bir çığlık attı. Volkswagen ile onu yakalayabileceğimi sanmasam da, hızla dönüp peşine düştüm. "Bana sattığı mal yanıktı," dedim.

"Almadan önce denemedin mi?" diye sordu Richard.

"Garip bir maldı," dedim.

"İyi de eğer denediysen," dedi.

"Güzel gibiydi, ama sonra olmadığını fark ettim. Bunu söyleyen sırf ben değilim. Herkes de böyle dedi."

"Seni atlatıyor." Thatcher aniden iki binanın arasındaki dar bir sokağa sıvışmıştı.

Sokağı bitirip bir başka caddeye çıktığımızda onu bulamadım. Ama hemen ileride bir başka arabanın stop lambalarında pembeleşen, önceki bir yağıştan kalma bir parça kar gördüm.

"Şu köşeden döndü," dedim.

Binanın köşesinden saptığımızda arabasını bir apartmanın arka tarafına park edilmiş, boş bir halde bulduk. Dairelerden birinde bir ışık yandı, sonra söndü.

"Onun iki saniye gerisindeyim." Benden korktuğuna dair bir duygu bana güç veriyordu. Volkswagen'i kapısı açık, motoru çalı-

şır, farları yanar halde otoparkın ortasında bıraktım.

Ben koşarak ilk kat merdivenlerini çıkıp, kapıya silahın kabzasıyla vururken, Tom ve Richard arkamdaydı. Doğru yerde olduğumu biliyordum. Kapıyı bir kez daha çaldım. Beyaz gecelikli bir kadın açtı ve geri çekilerek, "Yapma. Tamam. Tamam," dedi.

"Thatcher sana kapıyı açmanı söylemiş olmalı. Yoksa asla yapmazdın," dedim.

"Jim mi? O şehir dışında." At kuyruğu yaptığı uzun, siyah saçları vardı. Gözyuvarları kafasının içinde resmen titriyordu.

"Getir onu," dedim.

"California'da."

"Yatak odasında." Namluyu kadına doğrultarak onu gerisingeri içeri soktum.

"İçeride iki çocuğum var," diye yalvarıyordu.

"Umurumda değil! Yat yere!"

Yere yatınca, yanağını kilime doğru bastırarak silahı şakağına dayadım.

Thatcher ortaya çıkacaktı, yoksa ne olacağını bilmiyordum. "Kadını burada yere yatırdım!" diye bağırdım yatak odasına doğru.

"Çocuklarım uyuyor," dedi kadın. Gözlerinden ve burun kemiğinden yaşlar akıyordu.

Richard aniden ve aptalca bir hareketle koridor boyunca yürüyüp doğruca yatak odasına daldı. Kendisine zarar veren, hoyratça hareketler – ki zaten bunlarla meşhurdu.

"Burada iki küçük çocuktan başka kimse yok."

Tom da ona katıldı. "Pencereden atladı," diye bağırdı bana.

Oturma odası penceresine doğru iki adım atarak aşağıdaki otoparka baktım. Kesin bir şey söyleyemesem de, sanki Thatcher'ın arabası gitmişti.

Kadın kımıldamamıştı. Kilimin üzerinde öylece yatıyordu.

"Gerçekten burada değil," dedi.

Olmadığını biliyordum. "Umurumda değil. Buna pişman olacaksın," dedim.

Kefaletle serbest

Üç parçalı, zeytin yeşili takım elbisesi içinde, arkaya doğru taranmış sarı saçları, parlayan ve acı çeken yüzüyle gördüm Jack Hotel'ı. Onu tanıyan insanlar, burada, yani Vine'da, içkisini ne kadar hızlı bitirirse o kadar hızlı yenisini ısmarlıyorlardı ona; kısa bir süredir tanıdığı, onu tanıyıp tanımadıklarını bile hatırlayamayan insanlar. Hüzünlü, ama coşkulu bir gündü bu. Hotel, silahlı soygundan yargılanıyordu. Öğle molasında adliyeden çıkıp buraya gelmişti. Avukatının gözlerine bakmış ve davanın pek kısa süreceğini iyice anlamıştı. Sadece bir sanığın zihninin takip etmeye kudretinin yeteceği o yasal denkleme göre, bu davadan en az yirmi beş yıl yiyeceğini tahmin ediyordu.

Bu o kadar korkunçtu ki, adeta şaka gibi bir şeydi. Şahsen ben

dünya üzerinde bu kadar uzun süre yaşayan herhangi bir kişiyle tanıştığımı hatırlamıyordum. Hotel'a gelince, on sekiz, on dokuz yaşlarındaydı.

Bu durum şu ana kadar ölümcül bir hastalıkmışçasına sır gibi saklanmıştı. Onun böyle bir sırrı tutabilmesine gıpta ediyor, ama Hotel gibi zayıf birinin, böylesine yüce, böylesine Allah vergisi bir yeteneğe sahip olması ve üstelik onunla böbürlenmemesi nedeniyle ürküyordum. Hotel bir keresinde bana yüz dolar takmıştı ve arkasından hep kinle konuşurdum, ama ortaya çıktığından, on beş, on altı yaşından beri tanırdım onu. Derdini bana açmak için hazır görünmemesi yüzünden şaşkın, incinmiş ve hatta sefil hissediyordum kendimi. Bu durum, buradaki insanların benimle asla dost olmayacağını haber verir gibiydi.

Tam da o anda, saçları öylesine temiz ve sapsarı görünüyordu ki, sanki güneş bu yeraltı mekânında bile onun üzerinde parlıyordu.

Vine'ın uzandığı alana şöyle bir baktım. Burası uzun, dar bir yerdi, tıpkı hiçbir yere gitmeyen bir tren vagonu gibi. İnsanların hepsi bir yerlerden kaçmış gibi görünüyordu – bazılarının bileğinde hastanelerde takılan, üzerlerinde isimlerinin yazılı olduğu plastik bileziklerden görmüştüm. Hesabı, teksir makinelerinde yaptıkları sahte parayla ödemek istiyorlardı.

"Uzun zaman önce oldu," dedi Hotel.

"Ne yaptın? Kimi dolandırdın?"

"Geçen yıldı. Geçen yıldı."

O kadar uzun süre peşini bırakmayacak bir adalet damgası dilediği için kendine gülüyordu.

"Kimi dolandırdın, Hotel?"

"Ah, bana sorma. Allah kahretsin. Lanet olsun. Tanrım." Dönüp bir başkasıyla konuşmaya başladı.

Vine her gün bir başkaydı. Hayatım boyunca başıma gelen en kötü şeylerin bazıları burada vuku bulmuştu. Ama ben de diğerleri gibi buraya gelmeyi sürdürüyordum.

Ve her adımda kalbim, asla bulamayacağım kişi için, beni gerçekten sevecek insan için kırılıyordu. Derken evde beni seven bir karım olduğunu veya sonra karımın beni terk ettiğini ve dehşete

düştüğümü veya daha sonra, beni sonsuza dek mutlu kılacak güzel ve alkolik bir kız arkadaşım olduğunu hatırlardım. Fakat bu mekâna her girişimde, etrafta her şeyi vaat eden peçeli yüzler oluyordu, ardından hepsi çabucak belirginleşerek donuk, sıradan varlıklara dönüyor, bana bakıp yine aynı hatayı yapıyorlardı.

O gece, eski bir boksör olan Kid Williams'ın karşısındaki barakaya çöktüm. Siyah elleri kaba ve sakattı. Her zaman, ellerini aniden uzatıp beni boğarak öldürecekmiş hissine kapılırdım. İki sesle konuşuyordu. Ellilerindeydi. Bütün hayatını boşa harcamıştı. Böyle insanlar, sadece birkaç yılını boşa harcamış bizim gibiler için pek değerlidirler. Karşınızda Kid Williams otururken, bir iki ay daha böyle devam etme konusunu düşünüp taşınmak önemsizdi.

O hastane bilezikleri meselesini abartmış değilim. Kid Williams da onlardan bir tanesini takıyordu. Uyuşturucu rehabilitasyon merkezinden henüz çıkmıştı. "Bir içki ısmarla, bir içki ısmarla," dedi yüksek sesle. Ardından kaşlarını çattı ve alçak sesle, "Kısa bir süre için buraya geldim," dedikten sonra, tekrar canlanarak yine yüksek sesle konuştu: "Sizi görmek istedim, hepinizi. Şimdi bana bir kadeh ısmarlayın, çünkü çantam, cüzdanım yok. Bütün paramı aldılar. Hırsızlar." Bir çocuğun oyuncağını kavradığı gibi kavradı barmen kızı. Üzerinde pantolonunun içine sokulmuş bir gecelik entarisi ile yeşil mukavvadan yapılmış hastane terlikleri vardı sadece.

Bir anda, kendisinin ya da onunla bağlantılı birinin, bana haftalar önce Hotel'ın silahlı soygundan başını belaya soktuğunu söylediğini anımsadım. Çok miktarda kokain satan üniversite öğrencilerinden silah zoruyla uyuşturucu ve para çalmış, çocuklar da onu ihbar etmeye karar vermişlerdi. Bunu işittiğimi tamamen unutmuştum.

Ayrıca hayatımı doğru yoldan daha da saptırıyormuşum gibi, o öğleden sonra yapılan bütün o kutlamanın sonuç olarak Hotel'a veda partisi değil, hoş geldin partisi olduğunu anladım. Çünkü beraat etmişti. Avukatı, onun toplumu bu uyuşturucu satıcılarının etkisinden korumayı amaçladığı yolunda tuhaf bir esasa dayanarak müvekkilini aklamayı başarmıştı. Bu davadaki gerçek suçluların kim olduğu konusunda iyice kafası karışan jüri, herkesin sorumluluğu-

nu üzerinden atmayı tercih ederek onu serbest bırakmıştı. O öğleden sonra, Hotel ile yaptığımız konuşmanın meali işte buydu, ama neler olup bittiğini hiç anlamamıştım.

Vine'da böyle anlar çok yaşanırdı – bugünün aslında dün, dünün yarın olduğunu düşünebileceğiniz anlar yani. Çünkü hepimiz trajik olduğumuza inanır, içerdik. O çaresizliğe, o mukadderat hissine sahiptik. Bileklerimiz kelepçeli ölecektik. Yaptıklarımıza bir son verilecekti ve bunun suçlusu biz olmayacaktık. Hayal ettiğimiz buydu. Ancak hep gülünç nedenlerle masum bulunuyorduk.

Yaşamının geri kalanı, yani yirmi beş yıl ve fazlası Hotel'a geri verildi. Şansı yaver gittiğinden ona karşı iyice nemrutlaşan polis, şehri terk etmezse pişman olacağı tehdidini savurmuştu. Hotel sonuna kadar dayandı, ama kız arkadaşıyla kavga edince çekip gitti –Denver'da, Reno'da, bazı batı şehirlerinde iş buldu– fakat bu kızdan uzak duramadığı için, bir yılı doldurmadan yine çıkageldi.

Şimdi yirmi, yirmi bir yaşlarında.

Vine yıkıldı. Kent yenilenince bütün caddeler değişmişti. Bana gelince, kız arkadaşımla ayrılmıştık, ama birbirimizden uzak kalamıyorduk.

Bir gece kavga ettik ve ben dışarı çıktım, sabah olup barlar açılıncaya kadar sokaklarda turladım. Herhangi bir eski mekâna girdim.

Jack Hotel aynada, yanımda oturmuş, içiyordu. Etrafımız tıpatıp bize benzeyen insanlarla doluydu ve rahattık.

Bazen, yine sabahın dokuzunda bir barda oturup, Tanrıdan uzak, birbirimize yalanlar söylememizi kabullenemiyorum.

Hotel da kız arkadaşıyla kavga etmişti. O da benim gibi sokaklarda dolaşmıştı. Şimdi ikimizin de meteliği kalmayana dek kadeh üstüne kadeh devirirken birbirimizle eşleşmiştik.

Ölü bir kiracının sosyal güvenlik çeklerinin hâlâ postalandığı bir apartman dairesi biliyordum. Altı aydır, hep getirilmelerinden sonra yürütmek için birkaç gün bekleyerek, hep birkaç kuruş kazanmanın dürüst bir yolunu bulacağımı düşünerek, hep böyle şeyler yapmaması gereken dürüst bir insan olduğuma inanarak, hep bu sefer yakalanmaktan korktuğum için araklamayı erteleyerek çalıyordum onları.

Çeki çalarken Hotel da benimle geldi. Taklit bir imza karaladım ve bir süpermarkette bozdurabilmesi için gerçek adının altına imza atarak çeki resmen ona devrettim. Sanırım asıl adı George Hoddel'di. Alman adı. Parayla eroin aldık ve yarı yarıya bölüştük.

Sonra o kendi kız arkadaşını aramak için ayrıldı; bense, ortada uyuşturucu varken yelkenleri suya indireceğini bilerek kendiminkini aramak üzere yola koyuldum.

Ama kötü bir durumdaydım – sarhoştum ve gece hiç uyumamıştım. Mal, metabolizmama girer girmez uçtum. Sonraki iki saatte neler oldu, bilmiyorum.

Sanki göz açıp kapayıncaya kadar geçmişti bu süre, ama gözümü açtığımda, kız arkadaşımla Meksikalı bir komşunun benimle ilgilendiğini, beni geri getirmek için her şeyi yaptıklarını gördüm. Meksikalının, "İşte, aramıza dönüyor," dediğini duydum.

Küçük, pis bir dairede yaşıyorduk. Ne kadar süre baygın kaldığımı ve bu daireyi sonsuza dek terk etmeye ne denli yaklaştığımı fark edince, küçük yuvamız, ucuz bir mücevher gibi parıldamıştı sanki. Ölü olmadığım için çok mutluydum. Genellikle bütün bunların anlamını merak etmeye en çok yaklaştığım anlarda, bir şakanın kurbanı olduğumu düşünürdüm. Bir gizem perdesiyle, bazılarımızın düşündüğü gibi –hadi sadece kendimden örnek vereyim– ciğerlerimizin nurla dolması veya benzer şeylerle ilgisi yoktu bunun. Yine de o gece, bir anlık ihtişam yaşamıştım. Bir başka mekâna tahammül edemeyeceğim için bu dünyada olduğumdan emindim.

Benimle tıpatıp aynı halde, aynı miktarda eroini eve götüren, ama kız arkadaşını bulamadığı için malı paylaşmak zorunda kalmayan Hotel'a gelince, kendini Iowa Caddesi'nin sonundaki bir pansiyona atmış ve benim gibi aşırı doz almıştı. Derin bir uykuya daldı ve diğerlerine tam bir ölü gibi göründü.

Hepsi de ortak arkadaşlarımız olan yanındaki insanlar, ara ara burun deliklerinin önüne bir cep aynası koyarak nefes alıp almadığını kontrol etmiş, camın üzerinde buğu oluştuğundan emin olmuşlardı. Ama bir süre sonra onu unuttular ve kimse fark etmeden nefes alışı durdu. Resmen güme gitmişti. Öldü.

Ben hâlâ yaşıyorum.

Dundun

Biraz ecza afyonu almak için Dundun'ın yaşadığı çiftliğe gitmiştim, ama hiç şansım yoktu.

Tulumbaya gitmek için ön bahçeye çıkarken, ayağında yeni kovboy çizmeleri, üzerinde deri yeleği ve kotunun üstüne sarkan pazen gömleği ile karşıladı beni Dundun. Çiklet çiğniyordu.

"McInnes bugün kendini pek iyi hissetmiyor. Az önce onu vurdum."

"Öldürdün mü yani?"

"Maksadım bu değildi."

"Cidden öldü mü?"

"Hayır. Oturuyor."

"Ama canlı, değil mi?"

"Ah, tabii, canlı. Şu anda arka odada oturuyor."

Dundun tulumbanın yanına gidip kolu çalıştırmaya başladı.

Ben evin etrafını dolanıp arkadan içeri girdim. Arka kapının ardındaki oda köpek ve bebek kokuyordu. Beatle karşıdaki kapının önünde duruyordu. İçeri girmemi izledi. Blue duvara dayanmış, sigara içip düşünceli bir halde çenesini kaşıyordu. Jack Hotel ise eski bir masanın arkasında, tütünlüğü ince bir kalay tabakasına sarılmış bir pipoyu yakmaya çalışmakla meşguldü.

Gelenin benden başkası olmadığını görünce, üçü de, sol elini nazikçe göbeğinin üstüne bırakmış, kanepede tek başına oturmakta olan McInnes'e bakmaya koyuldular yeniden.

"Dundun mı vurdu onu?" diye sordum.

"Birileri, birilerini vurdu işte," dedi Hotel.

Dundun, elinde su dolu porselen bir fincan ve bir şişe birayla bana arkadan yanaştı ve McInnes'e, "İşte," dedi.

"Bunu istemiyorum ben," dedi McInnes.

"Peki. Bunu al öyleyse." Dundun, ona kalan birasını önermişti.

"Hayır, sağ ol."

Endişelenmiştim. "Onu hastaneye falan götürmeyecek misiniz?"

"İyi fikir bak," dedi Beatle alaycı bir edayla.

"Tam yola çıkmıştık ki," diye açıkladı Hotel, "şuradaki barakanın köşesine çarptık."

Pencereden dışarı baktım. Bu Tim Bishop'ın çiftliğiydi. Tim Bishop'ın, gri-kırmızı çok güzel bir otomobil olan Plymouth'ının, barakaya yandan çarparak köşe direklerinden birini devirmiş olduğunu, şimdi direğin yerde, barakanın çatısının da arabanın üstünde olduğunu gördüm.

"Ön cam milyonlarca parçaya ayrıldı," dedi Hotel.

"Nasıl becerdiniz bunu?"

"Her şey tamamen kontrolden çıktı," dedi Hotel.

"Tim nerede bu arada?"

"Burada değil," dedi Beatle.

Hotel pipoyu bana verdi. Bu haşhaştı, ama çoğu yanıp kül olmuştu bile.

"N'abersin?" diye sordu Dundun, McInnes'e.

"Tam şurada olduğunu hissedebiliyorum. Adaleye sıkışıp kaldı."

Dundun, "Fena değil. Sanırım tabanca mantarı doğru dürüst patlamadı," dedi.

"Silah ateşlenmedi."

"Evet, tam ateşlenmedi, doğru."

Hotel, "Onu arabanla hastaneye götürür müsün?" diye sordu.

"Olur," dedim.

"Ben de geliyorum," dedi Dundun.

"Hiç afyonun kaldı mı?" diye sordum ona.

"Hayır," dedi. "O doğum günü hediyesiydi. Hepsini bitirdim."

"Doğum günün ne zaman?" diye sordum.

"Bugün."

"O zaman doğum gününden önce hepsini bitirmemen gerekirdi," dedim öfkeyle.

Ama bir işe yarama şansı yakalamaktan mutluydum. Bu işi sonuna kadar götüren ve McInnes'i doktora kazasız belasız teslim eden kişi olmak istiyordum. İnsanlar bunu konuşacaklardı ve benden hoşlanacaklarını umut ediyordum.

Arabada Dundun, McInnes ve ben vardık.

O gün Dundun'ın yirmi birinci yaş günüydü. On sekizinci yaşımın Şükran Günü döneminde, hapishanede geçirdiğim tek zaman olan o birkaç gün içinde, Johnson County cezaevinde tanışmıştım onunla. McInnes'e gelince, o zaten hep buralardaydı, aslında şahsen ben, onun eski kız arkadaşlarından biriyle evliydim.

Yaralıyı çok fazla sarsmamak için ne kadar hızlı olabilecekse o kadar hızlı kalktık.

"Frenlere n'oldu? Tamir ettirdin mi?" diye sordu Dundun.

"El freni çalışıyor ya, yeter."

"Ya radyo?" Dundun düğmeyi yumrukladı ve radyo, bir kıyma makinesi gibi gürültüyle hırlamaya başladı.

Kapatıp tekrar açtığında, bu kez bütün gece taş parlatan bir cila makinesi gibi mırıldıyordu.

"Sen nasılsın?" diye sordum McInnes'e. "Rahat mısın?"

"Sence nasılım?" diye sordu McInnes.

Göründüğü kadarıyla kuru tarlaların ortasından geçen uzun, düz bir yoldaydık. Gökyüzünün, içinde hiç hava taşımadığını ve toprağın kâğıttan yapıldığını sanırdınız. Hareket etmek yerine, giderek küçülüyorduk sanki.

Bu tarlalar hakkında ne söylenebilir? Kendi gölgeleri üzerinde daireler çizen karakuşlar ve onların altında, birbirlerinin kıçını koklayarak dikilen inekler vardı. Dundun, Winston'ını bulmak için gömlek cebini eşelerken, ağzındaki çikleti camdan dışarı tükürdü. Kibritiyle bir sigara yaktı. O an için söylenebilecek tek şey buydu.

"Bu yoldan asla kurtulamayacağız," dedim.

"Ne berbat bir doğum günü," dedi Dundun.

Kollarını şefkatle kendi bedenine saran McInnes, bembeyaz ve hastaydı. Onu vurulmamışken de bir iki kez bu halde görmüştüm. Sık sık bir hayli acı veren, berbat bir hepatit hastalığından mustaripti.

"Onlara hiçbir şey söylemeyeceğine söz veriyor musun?" Dundun, McInnes ile konuşuyordu.

"Seni duyabildiğini sanmıyorum," dedim.

"Onlara kaza olduğunu söyle, tamam mı?"

McInnes uzun bir süre boyunca ağzını açmadı. Sonunda, "Peki," dedi.

"Söz mü?" dedi Dundun.

Ama McInnes hiçbir şey söylemedi. Çünkü ölmüştü.

Dundun gözleri yaşlı, bana baktı. "Sen ne diyorsun?"

"Ne demek, sen ne diyorsun? Ne olup bittiğini bildiğim için mi buradayım zannediyorsun?"

"O öldü."

"Pekâlâ. Öldüğünü zaten *biliyorum*."

"Arabadan aşağı at onu."

"Tabii, tabii, arabadan aşağı atalım," dedim. "Artık onu bir yere götürmem ben."

Arabayı sürerken, bir an için uyuyakaldım. Rüyamda, birilerine bir şeyler söylemeye çalıştığımı, fakat her seferinde sözümün kesildiğini gördüm, engellenmeyle ilgili bir rüya.

"Öldüğü için mutluyum," dedim Dundun'a. "Onun yüzünden herkes bana Şavalak demeye başlamıştı."

Dundun, "Bunun moralini bozmasına izin verme," dedi.

Iowa'nın iskeletsi kalıntıları arasından vızıldayarak geçtik.

"Bir kiralık katil olarak çalışmaya aldırmam," dedi Dundun.

Tarihöncesi devirlerde bu bölgeyi buzdağları ezmişti. Yıllar boyu süren bir kuraklık olmuş ve bronzdan bir toz bulutu ovalar üzerinde yayılmıştı. Soya fasulyesi ekilen tarlalar yine verimsizdi ve sararıp solmuş mısır sapları iç çamaşırları gibi sıra sıra yere serilmişti. Çoğu çiftçi artık tarlalarını ekmiyordu bile. Bütün sahte görüntüler silinmişti. Kurtarıcı'nın gelmesinden önceki andı bu sanki. Ve Kurtarıcı geldi, ama çok uzun bir süre beklemek zorunda kalmıştık.

Dundun, Denver'ın dışındaki gölde Jack Hotel'a işkence yaptı. Çalınan bir şey, kız arkadaşına veya belki de kız kardeşine ait bir müzik setiyle ilgili bilgi almak için yapmıştı bunu. Sonra, Teksas, Austin'de bir adamı, yolun ortasında bijon anahtarıyla öldüresiye dövdü; bir gün bundan da sorumlu tutulacak, ama, şu anda, sanırım Colorado eyalet hapishanesinde.

Aslında kalbinde şefkat duygusu olduğunu söylesem inanır mısınız bana? Sol eli, sağ elinin ne yaptığını bilmiyordu. Birtakım önemli bağlantıların tamamen yanmasından böyle olmuştu yalnızca. Kafanızı açıp, beyninize sıcak lehim demiri soksam, sizi de böyle birine çevirebilirim.

İş

Kız arkadaşımla birlikte Holiday Inn'de üç gün boyunca sahte adlarla kalıp damarlarımıza eroin şırıngalamıştık; doğrusu, tanıdığım en güzel kadındı o. Yatakta sevişmiş, lokantada biftek yemiş, kenefte beyazlanmış, kusmuş, ağlamış, birbirimizi suçlamış, birbirimizin ayaklarına kapanmış, affetmiş, söz vermiş ve birbirimizi cennete taşımıştık.

Ama bir gün kavga ettik. Altında gömlek olmayan ceketim ve küpemde çınlayan rüzgârla, alelacele giyinmiş, motelin önünde durmuş otostop yapıyordum. Bir otobüs durdu. Bindim ve şehrimizdeki şeyler, bir kumar makinesinde dönen resimler gibi pencerelerden geçerken, plastik koltuğa oturdum.

Bir keresinde, bir köşe başında durmuş tartışırken kız arka-

daşımın midesine bir yumruk indirmiştim. İki büklüm olup ağlamaya başlamıştı. Sonra üniversiteli gençlerle dolu bir araba önümüzde durdu.

"Biraz hasta," dedim onlara.

"Hassiktir," dedi içlerinden biri. "Resmen bağırsaklarına bir dirsek indirdin be!"

"Evet, o yaptı, o, o, o," dedi kız arkadaşım, hıçkıra hıçkıra ağlayarak.

Onlara ne söylediğimi anımsamıyorum, ama yalnızlığın önce ciğerlerime, sonra kalbime, sonra da taşaklarıma vurduğunu hatırlıyorum. Onu arabaya bindirip çekip gittiler.

Ama geri geldi.

O sabah, kavgadan sonra, birkaç blok boyunca düşüncelerden arınmış, öfke dolu bir zihinle otobüste oturuşumdan sonra, aşağı atlayıp doğru Vine'a yürüdüm.

Vine sakin ve soğuktu. Tek müşteri Wayne'di. Elleri titriyordu. Kadehini bile kaldıramıyordu.

Sol elimi Wayne'in omzuna koyup, uyuşmuş ama titremeyen sağ elimle viski kadehini dudaklarına götürdüm.

"Biraz para kazanmaya ne dersin?" diye sordu bana.

"Sadece şu köşeye gidip sızmayı düşünüyordum," diye aydınlattım onu.

"Ben, şahsen," dedi, "biraz para kazanmaya karar verdim."

"Ne olmuş yani?" dedim.

"Gel benimle," diye yalvardı.

"Yani arabaya mı ihtiyacın var."

"Aletler bende," dedi. "Tek ihtiyacımız olan senin kof külüstür."

Fiyatı düşünüldüğünde, satın aldığım en iyi ve en güzel şey olan altmış dolarlık Chevrolet'mi dairemin yakınındaki caddelerden birinde bulduk. Bu arabayı seviyordum. Bir telefon direğine bodoslama girsen, bana mısın demeyecek türden bir arabaydı.

Biz, tarlaların, tepelere kümelenip, ardından yardımsever bulut-

ların analık ettiği serin bir nehre doğru hızla alçaldıkları şehir dışına doğru yol alırken, Wayne, aletlerle dolu çadır bezinden çuvalını kucağına aldı.

Nehir kıyısındaki tüm evler –sayıca on ikiden fazlaydı– metruktu. Hepsini aynı şirketin inşa ettirip, dört ayrı renge boyadığı anlaşılıyordu. Alt katlardaki pencerelerde cam yoktu. Yanlarından geçerken, bu binaların zemin katlarının balçıkla kaplı olduğunu gördüm. Bir ara nehir taşmış ve her şeyi silip süpürmüştü. Ama şimdi çarşaf gibi ve sakindi. Salkımsöğütler, dallarıyla suyu okşuyordu.

"Ev mi soyuyoruz?" diye sordum Wayne'e.

"Terk edilmiş, boş bir evi soyamazsın," dedi, ahmaklığım karşısında dehşete düşerek.

Bir şey söylemedim.

"Bu bir kurtarma işi," dedi. "Şuraya çek, hemen şuraya."

Önüne park ettiğimiz ev konusunda içimde kötü bir his vardı. Kapıyı çaldım.

"Yapma bunu," dedi Wayne. "Aptalca."

İçeride, ayaklarımız nehrin bıraktığı balçığı tekmeliyordu. Çekilen suyun bıraktığı iz, yerden yaklaşık bir metre yükseklikteki alt katın duvarlarında kıvrımlar oluşturarak uzanıyordu. Düz, sert çimler yığınlar halinde dört bir yana yayılmıştı, sanki biri onları kurusunlar diye oraya yaymıştı.

Wayne levye kullanırken, benim elimde mavi, lastik bir sapı bulunan parlak bir çekiç vardı. Levyeyi duvarın bağlantı yerlerindeki noktalara dayadık ve alçıpanı sökene kadar kazımaya başladık. Yaşlı bir adamın öksürüğü gibi bir ses çıkararak gevşedi. Ne zaman beyaz plastik kaplamalı bir tel ortaya çıksa, bütün bağlantılarından koparıyor, çekip çıkararak bir kenarda topluyorduk. Peşinde olduğumuz şey buydu. Bakır telleri hurda fiyatına satmak niyetindeydik.

İkinci kata çıktığımızda, biraz para kazanabileceğimizi anlamıştım artık. Ama yorulmaya da başlamıştım. Çekici bırakıp banyoya gittim. Terliydim ve susamıştım. Fakat sular akmıyordu elbette.

Wayne'in yanına dönmüş, küçük ve boş iki yatak odasından bi-

rinde dikiliyordum, derken dans etmeye, alçıpanı kırarak, çekiç sıkışıp kalana kadar duvarlara var gücümle vurup büyük bir gümbürtü koparmaya koyuldum. Wayne, bu küçük yaramazlığa kayıtsız kaldı.

Nefes nefeseydim.

Ona, "Sence bu evlerin sahibi kim?" diye sordum.

Hiçbir şey yapmadan durdu. "Bu benim evim."

"Öyle mi?"

"Öyleydi."

Nefretin dinginliğiyle dolu bir hareketle, teli uzunca bir süre ve rahatça, liflerini ayırıp yerinden sökene dek kendine çekti.

Bir saatten fazla çalışarak, her odanın ortasında büyük tel topları oluşturmuştuk. Tavandaki kapağı kaldırıp çatı katına çıkması için Wayne'e omuz verdim, çıkınca o da beni yukarı çekti ve terleyerek, gözeneklerimizden, içkinin narenciyeli, eski yüz kremleri gibi kokan zehri sızarken, beyaz kaplamalı kabloları yerden söke söke çekip, Wayne'in eski evinin en üst katında bir yığın haline getirdik.

Kendimi güçsüz hissediyordum. Bir köşeye kusmalıydım – bir yüksüğü ancak dolduracak kadar gri safra. "Bütün bu iş," diye yakındım, "sarhoşluğumun içine ediyor. Birkaç dolar kazanmanın daha kolay bir yolunu bulamadın mı?"

Wayne pencereye gitti. Levyesini her seferinde biraz daha sert olmak üzere cama birkaç kez vurdu, ta ki cam gürültüyle parçalanana dek. Kablo yığınını, hemen aşağıda, nehirle bizim aramızda uzanan ve çamurun dümdüz ettiği çayıra attık.

Nehir kıyısı boyunca uzanan bu tuhaf mahalle, istikrarlı bir meltemin körpe yaprakları yalayışı dışında tamamen sessizdi. Ama şimdi akıntıya karşı bir teknenin geldiğini duyuyorduk. Ses, nehir kenarındaki fidanlar arasında kıvrımlar yapıp dolaşarak arı gibi vızıldadı ve bir dakika içinde, en az otuz kırk mil yapan düz burunlu spor bir sürat teknesi nehrin ortasında bitti.

Tekne, arkasından üçgen şeklinde, harika bir uçurtmayı iple çekiyordu. Otuz metre kadar yukarıdaki uçurtmadan, belinden bağlı olduğunu tahmin ettiğim bir kadın sarkıyordu. Uzun kızıl saçları vardı. Narin, beyaz tenli ve güzel saçı dışında çıplaktı. Bu harabele-

rin üzerinden süzülerek geçerken neler düşündüğünü bilmiyorum.

Uçtuğunu görmemize karşın, tek diyebildiğim, "Ne yapıyor o?" oldu.

"Vay, güzel manzara," dedi Wayne.

Şehre dönüşte Wayne, eski otoyola girip yolu biraz uzatmamı istedi. Çimenlik bir tepenin üstüne biçimsizce kurulmuş bir çiftlik evinin önüne çektirdi arabayı.

"İçeri giriyorum ama iki saniye sürmez," dedi. "Sen de gelmek ister misin?"

"Kim var orada?" dedim.

"Gel de gör," dedi bana.

Verandaya çıktığımızda evde kimse yok gibiydi; Wayne kapıyı bir kez çaldı. Bir daha da çalmadı; tam üç dakika sonra da bir kadın, dal gibi bir kızıl saçlı, küçük çiçek baskılı elbisesiyle kapıyı açmıştı. Gülümsemiyordu. Bize bütün söylediği, "Selam," oldu.

"Girebilir miyiz?" diye sordu Wayne.

"Dur ben verandaya çıkayım," dedi kadın ve yanımızdan geçip tarlalara bakarak dikilmeye başladı.

Ben korkuluğa yaslanmış, sundurmanın öteki ucunda bekliyor, onları dinlemiyordum. Birbirlerine ne söylediklerini bilmiyorum. Kadın merdivenleri indi, Wayne de onu takip etti. Kollarını kendi bedenine dolamış, toprağa doğru konuşuyordu. Esen rüzgâr, kadının uzun kızıl saçlarını omuzlarına döktü. Kırk yaşlarındaydı, solgun, taşkın bir güzelliği vardı. Onu buraya atan fırtınanın Wayne olduğunu tahmin edebiliyordum.

Wayne bir dakika sonra, "Hadi," dedi. Sürücü koltuğuna geçti ve motoru çalıştırdı – çalıştırmak için anahtara ihtiyacınız yoktu.

Merdivenleri indim ve arabaya binip yanına oturdum. Wayne ön camdan kadına baktı. Kadın henüz içeri girmemişti, herhangi bir şey yaptığı da yoktu.

"O benim karım," dedi bana Wayne, sanki bu çok bariz değilmiş gibi.

Koltukta arkama dönerek, araba uzaklaşırken Wayne'in karısını dikkatle inceledim.

Bu tarlalar hakkında ne söylenebilir ki? Kadın onlardan birinde, saçları rüzgârda uçuşarak, yüksek bir dağın tepesinde durur gibi dikiliyor, etrafındaki tüm yeşil ve gri ovalar basılıp dümdüz olurken Iowa'nın her çimi hep aynı notayı fısıldıyordu.

Onun kim olduğunu biliyordum.

"Oydu değil mi?" dedim.

Wayne dut yemiş bülbüle dönmüştü.

Aklımda en ufak bir kuşku yoktu. Nehrin üstünde uçarken gördüğümüz kadındı o. Aşağı yukarı şunu söyleyebilirdim ki, Wayne'in karısı ve eviyle ilgili gördüğü bir rüyaya sürüklenmiştim. Ama bu konuda daha fazla bir şey söylemedim.

Çünkü sonuçta, başka birinin rüyası olsun ya da olmasın, bu hayatımın en güzel günlerinden biri oluveriyordu bir şekilde. Hurda telleri –tane başı– yirmi sekiz dolara şehir sınırındaki pırıl pırıl raylar civarında bulunan bir hurdalığa satıp, Vine'a geri döndük.

Orada içki servisi yapmak, adını anımsayamadığım genç bir kadına düşmüştü. Ama içkileri koyuşunu hatırlıyorum. Bu bir taşla iki kuş vurmaktı. İşverenini zengin etmeyecekti. Aramızda çok sevilip sayıldığını söylememe gerek bile yok.

"Ben ısmarlıyorum," dedim.

"Hayatta olmaz," dedi Wayne.

"Hadi ama."

"Bu," dedi Wayne, "benim fedakârlığım olsun."

Fedakârlık mı? Fedakârlık gibi bir lafı nereden bulmuştu ki? Kesinlikle ilk defa duyuyordum bunu.

Wayne'i bir barda, poker masasının diğer ucuna bakıp, –abartmıyorum– Iowa'daki en iri, en siyah adamı hile yapmakla suçlarken görmüştüm ki bu suçlamanın, Wayne'in oyunun gidişinden canının sıkılmasından başka bir nedeni yoktu aslında. Benim fedakârlık anlayışım böyle bir şeydi; kendini bir yerlere atmak, bedeninden vazgeçmek. Siyah adam ayağa kalktı ve parmaklarıyla bir bira şişesini boynundan kavradı. O bara şimdiye dek girmiş en uzun boylu kişiydi.

"Çık dışarı," dedi Wayne.

Adamsa, "Burası okul değil," dedi.

"Bu amına koduğumun şeyi de ne demek oluyor?" dedi Wayne.

"Senin okulda yaptığın gibi tıpış tıpış dışarı çıkmam. Hadi şimdi yap bakalım, ne yapacaksan."

"Burası hiç yeri değil," dedi Wayne. "Kadınlar, çocuklar, köpekler ve sakatlar etraftayken olmaz."

"Allah kahretsin," dedi adam. "Sen sarhoşsun."

"Umurumda değil," dedi Wayne. "Bana kalırsa sen kesekâğıdındaki bir osuruktan daha fazla ses çıkarmıyorsun zaten."

Katil tipli, iriyarı adamın gıkı çıkmadı.

"Şimdi oturacağım," dedi Wayne, "ve oyunumu oynayacağım, senin de canın cehenneme."

Adam kafasını iki yana salladı. O da oturdu. Bu hayret verici bir şeydi. Sadece tek elini uzatıp, bir iki saniye orada tutarak, Wayne'in kafasını bir yumurta gibi kırabilirdi oysa.

Sonra o anlardan biri geldi. On sekiz yaşımda ilk karımla birlikte, daha evlenmeden önce yatakta geçirdiğimiz o öğle sonrasında da böyle bir an yaşadığımı hatırlıyorum. Çıplak vücutlarımız ışıldamaya başlamıştı, havada öyle tuhaf bir renk alıyordu ki hayatım herhalde beni terk ediyor diye düşünmüştüm ve bir nefes daha alabilmek için her bir genç lif ve hücreyle ona tutunmak istiyordum. Sersem bir halde doğrulup, bir daha asla göremeyeceğim bir görüntüye açılan kapıyı araladığımda, bir tangırtı sesi kafamı ütülemişti: Şimdi neredesin kadınlarım; tatlı, ıslak sözleri ve huylarıyla; bir de o avluların yeşil yarı şeffaflığında topak şeklinde seken mucizevi dolu taneleri?

Kız arkadaşım ve ben, giysilerimizi giydik ve yüzen beyaz taşların ayak bileği seviyesine yükseldiği bir kente doğru yola koyulduk. Doğum böyle bir şey olsa gerek.

Barda kavganın kıl payı önlenmesinden sonraki o an, dolu fırtınasının ardından gelen ılıman sessizlik gibiydi. Birileri herkese içki ısmarlıyordu. Masanın üzerine kimi açık, kimi kapalı dağılmış duran iskambil kâğıtları, birbirimize yaptığımız her şeyin içkiyle yıkanıp akacağı veya hüzünlü şarkılarla izah edileceği kehanetinde

bulunur gibiydi.

Wayne de bütün bunların bir parçasıydı.

Vine, bir şekilde kendisini raydan çıkarıp zamanın bir bataklığına dalmış, artık yalnızca demir yıkım güllesinin darbelerini bekleyen bir vagon gibiydi. Ve o darbeler, ciddi ciddi gelmekteydi. Kentsel Yenilenme yüzünden bütün kent merkezini kesip biçiyorlardı.

Ve bu öğleden sonra, ceplerimizde yaklaşık otuzar dolar ve barın arkasında en sevdiğimiz, en çok sevdiğimiz bar çalışanıyla işte buradaydık. Keşke bu kadının adını da hatırlasaydım, ama yalnız zarafeti ve cömertliği kalmış aklımda.

Gerçekten güzel zamanlar hep Wayne etraftayken yaşanırdı. Ama bu öğleden sonra, her nedense onların içinde en iyisiydi. Paramız vardı. Kirli ve yorgunduk. Bizle ilgili bir şeylerin yanlış olduğunu düşünüp, bunun ne olduğunu bilemediğimizden kendimizi çoğunlukla suçlu ve ürkmüş hissederdik; fakat bugün bir iş yapmış erkeklerin duygularına sahiptik.

Vine'da müzik kutusu olmasa da, bir müzik seti, alkolün sebep olduğu bir kendine acıma hissiyle, duygusal boşalmanın ezgilerini yayıyordu sürekli. "Hemşire," dedim hıçkıra hıçkıra ağlarken. Kadın bir kokteyl bardağını ağzına kadar bir melek gibi doldurdu dublelerle, ölçü yok. "Kolunu sallayışın ne hoş." Bir arıkuşunun çiçeğe doğru alçaldığı gibi yanaşmalıydınız o kollara. Onu çok sonraları da gördüm, pek fazla yıl olmadı; ve gülümsediğimde bir gönül ilişkisi kurma girişiminde bulunduğuma inanmış gibi görünüyordu. Yine de bu sadece benim anımsadığım. Seni asla unutmayacağım. Kocan seni uzatma kablosuyla dövecek ve sen oracıkta gözyaşları içinde dikilirken otobüs basıp gidecek, ama sen annemdin.

Acil

Sanırım üç haftadır acil serviste çalışıyordum. 1973 yılında, yaz bitmeden hemen önceydi. Gece vardiyasında, gündüz vardiyasından kalan sigorta raporlarını istiflemekten başka yapacak işim olmadığından yine boş boş dolaşmaya başlamış, bir koroner bakım ünitesine çıkıp, bir kafeterya vesaireye inerek, oldukça iyi dostum olan hastabakıcı Georgie'yi aramaya koyulmuştum. Ecza dolaplarından hap çalardı sık sık.

Saplı bir bezi, ameliyathanenin karolu zemininde gezdiriyordu. "Hâlâ bitiremedin mi şu işi?" diye sordum.

"Tanrım, ne çok kan var burada," diye yakındı.

"Nerede?" Zemin, bana yeterince temiz görünüyordu.

"Burada ne yapıyorlardı böyle yahu?" diye sordu bana.

"Ameliyat yapıyorlardı, Georgie," dedim ona.

"İçimizde ne çok macun var ama, oğlum," dedi, "ve hepsi dışarı çıkmak istiyor." Saplı bezini bir dolaba dayadı.

"Senin derdin nedir?" Anlamamıştım.

Öyle hareketsiz dikilmeyi sürdürdü, iki kolunu ağır ağır kaldırıp ellerini başının arkasına koydu ve at kuyruğunu sıkılaştırdı. Sonra saplı bezi kapıp, titreyerek, ağlayarak ve mekânın dört bir yanında hızla devinerek rastgele geniş yaylar çizmeye başladı. "Benim derdim mi ne?" diye sordu. "Tanrım. Vay be, ah oğlum, harika."

Acil serviste şişman, titrek Hemşire'yle takılıyordum. Kimsenin hoşlanmadığı Aile Hizmetleri doktorlarından biri, arkasını temizlemesi için Georgie'yi aramak üzere geldi. "Georgie nerede?" diye sordu herif.

"Georgie ameliyathanede," dedi Hemşire.

"Yine mi?"

"Hayır," dedi Hemşire, "hâlâ."

"Hâlâ mı? Ne yapıyor?"

"Yeri temizliyor."

"Yine mi?"

"Hayır," dedi Hemşire bir kez daha. "Hâlâ."

Ameliyathanede, Georgie saplı bezini bırakmış, altını kirletmiş bir bebek edasıyla eğilmişti. Ağzı dehşetle açılmış bir halde gözlerini yere dikmişti.

"Bu lanet ayakkabıları ne yapacağım ben, oğlum?" diye sordu.

"Çaldığın her neyse," dedim, "hepsini çoktan yutmuşsundur herhalde, değil mi?"

"Nasıl cambıl cumbul ses çıkardıklarına bak ya," dedi, topuklarının üstünde ihtiyatla yürürken.

"Bırak da ceplerine bir bakayım, oğlum," dedim.

Bir dakika kadar hareketsiz kaldı, ben de zulasını patlattım. Hepsinden ikişer tane ona bıraktım, her ne idilerse artık. "Mesainin

yarısı bitti bile," dedim ona.

"İyi. Çünkü gerçekten, gerçekten, ama gerçekten bir içkiye ihtiyacım var," dedi. "Şu kanı paspaslamakta bana yardım eder misin lütfen?"

Sabaha karşı saat üç buçuk gibi, gözünde bıçakla bir adam geldi. Georgie ona yol gösteriyordu.

"Umarım bunu ona sen yapmamışsındır," dedi Hemşire.

"Ben mi?" dedi Georgie. "Hayır. Böyle geldi."

"Karım yaptı," dedi adam. Bıçak, kabzasına kadar, sol gözünün dış kenarına saplanmıştı. Avcı bıçağı gibi bir şeydi.

"Kim getirdi sizi?" diye sordu Hemşire.

"Kimse. Yürüyerek geldim. Buraya sadece üç blok ötede oturuyorum," dedi adam.

Hemşire adamı şöyle bir süzdü. "Sizi yatırsak iyi olacak."

"Tamam, böyle bir şeye kesinlikle hazırım," dedi adam.

Hemşire adamın yüzünü bu kez biraz daha uzun bir süre süzdü.

"Diğer gözünüz," dedi, "camdan mı?"

"Plastik ya da ona benzer yapay bir şey," dedi adam.

"Ve siz *bu* gözle görebiliyor musunuz?" dedi kadın, yaralı olanı kastederek.

"Görebiliyorum. Ama sol elimi yumruk yapamıyorum, çünkü bu bıçak beynime bir şeyler yaptı."

"Aman Tanrım," dedi Hemşire.

"Sanırım doktoru çağırsam iyi olacak," dedim.

"Hah şöyle," diye onayladı Hemşire.

Hastayı yatırdılar ve Georgie ona sorar: "Adınız?"

"Terrence Weber."

"Yüzünüz karanlıkta. Ne dediğinizi anlayamıyorum."

"Georgie," dedim.

"Sen ne diyorsun, oğlum? Anlayamıyorum."

Hemşire geldi ve Georgie ona, "Yüzü karanlıkta," dedi.

Kadın hastanın üzerine eğildi. "Kaç saat önce oldu bu, Terry?" diye bağırdı adamın suratına doğru.

"Biraz önce. Karım yaptı. Ben uyuyordum," dedi hasta.

"Polis çağırmamızı ister misin?"

Adam bir süre düşündü ve sonunda, "Ölmediğim sürece istemez," dedi.

Hemşire duvardaki dahili telefona giderek, Aile Hizmetleri'nden görevli doktoru aradı. "Sana bir sürprizim var," dedi telefonda. Doktor, aşağı, koridora inip onun yanına gelirken oyalandı, çünkü Hemşire'nin Aile Hizmetleri'nden nefret ettiğini biliyordu ve kadının mutlu ses tonu, becerisini aşan, onu muhtemelen küçük düşürecek bir vakayla karşı karşıya bulunduğu anlamına gelebilirdi ancak.

Acil odasını dikizleyerek durumu gördü: Yazman –ki bu ben oluyorum– hastabakıcı Georgie'nin yanında dikilmiş, ikimiz de haplanmışız ve yüzüne bir bıçak saplı halde yatan hastaya bakıyoruz.

"Neymiş bakalım mesele?" dedi doktor.

Doktor, ofisinde üçümüzü de etrafına toplayıp, "Durum bu. Burada bir takıma ihtiyacımız var, tam bir takıma. İyi bir göz doktoru istiyorum. Çok iyi bir gözcü. En iyi gözcü. Bir beyin cerrahı istiyorum. Cidden iyi bir narkozcu istiyorum, bana bir dâhi bulun. O kafaya ben dokunmayacağım. Bunu sadece izleyeceğim. Sınırlarımı biliyorum. Onu hazırlayıp, güzelce oturtacağız. Hastabakıcı!"

"Beni mi kastettiniz?" diye sordu Georgie. "Onu ben mi hazırlayayım?"

"Burası bir hastane mi?" diye sordu doktor. "Burası acil servis mi? Bu hasta mı? Sen de hastabakıcı mısın?"

Hastanenin santral memuresini arayıp bana bir gözcü, bir beyinci, bir de narkozcu bulmasını söyledim.

Georgie'nin sesi tüm koridorda duyuluyordu; ellerini yıkıyor, "*Hello, cowgirl in the sand. Is this place at your command?*"* diye devam eden bir Neil Young şarkısı söylüyordu.

"Bu adamda insaf yok, hiç yok, azıcık bile," dedi doktor.

"Talimatlarımı duyabildiği sürece, bu beni ilgilendirmez," diye

* Merhaba, kumdaki çoban kız. Burası senin emrinde mi? (ç.n.)

diretti Hemşire, küçük, kâğıt bardağından kaşık kaşık bir şeyler içerken. "Benim kendi hayatım var ve asıl düşünmem gereken de ailemi nasıl koruyacağım."

"Aman, tamam, tamam. Başının etini yeme," dedi doktor.

Göz doktoru tatilde falandı galiba. Santral memuresi onun kadar iyi bir başkasını bulmak için sağa sola telefon ederken, diğer uzmanlar bize katılmak üzere geceyi yararak ilerliyorlardı. Ben durmuş nöbet çizelgelerine bakıyor, Georgie'nin haplarından birkaçını daha çiğniyordum. Bazılarının tadı idrar kokusu gibiydi, bazıları yanıktı, bazılarının tadı ise tebeşir gibi. Birkaç hemşire ve Yoğun Bakım Ünitesi'ndeki birileriyle ilgilenen iki doktor da şimdi bizimle takılıyorlardı.

Bıçağı Terrence Weber'ın beyninden çıkarma sorununa tam olarak nasıl yaklaşılacağı konusunda herkesin farklı bir fikri vardı. Ama Georgie hastayı hazırlama, yani hastanın kaşlarını tıraş edip, yaranın çevresini dezenfekte etme vesaire işini bitirip geldiğinde avcı bıçağı bir anda sol elinde bitivermişti sanki.

Konuşmalar da birden bıçak gibi kesilmişti.

"Nereden," dedi doktorlardan biri sonunda, "çıkardın onu?"

Uzunca bir süre kimse başka söz etmedi.

Bir süre sonra Yoğun Bakım Ünitesi hemşirelerinden biri, "Bağcıkların çözülmüş," dedi. Georgie bıçağı nöbet çizelgelerinden birinin üstüne bırakıp ayakkabısını bağlamak üzere eğildi.

Atlatılacak yirmi dakikamız daha vardı.

"Adam nasıl?" diye sordum.

"Kim?" dedi Georgie.

Sonunda Terrence Weber'ın tek sağlam gözünün hâlâ mükemmel gördüğü, önceden hareket ve kas sistemiyle ilgili şikâyetleri olmasına rağmen, şimdi kabul edilebilir bir motor-refleks durumuna sahip olduğu ortaya çıktı. "Yaşam fonksiyonları normal," dedi Hemşire. "Adamın hiçbir şeyi yok. Böyle de bir durum işte."

Bir süre sonra mevsimin yaz olduğunu unutursun. Sabahın ne olduğunu anımsamazsın. Arada, hemşire odasındaki sedyede uyuduğum sekiz saatlik izin olmak kaydıyla iki çift vardiya çalışmıştım. Georgie'nin hapları, kendimi helyumla dolu, kocaman bir balon gibi hissetmeme neden olsa da, cin gibi uyanıktım. Georgie ve ben otoparka çıkıp, onun turuncu kamyonetine atladık.

Gözkapaklarımıza vuran gün ışığı altında ve kaba yoncaların dillerimizde yoğunlaşan güzel kokuları arasında, kamyonetin arkasındaki tozlu, kontrplak sahanlığa uzandık.

"Ben kiliseye gitmek istiyorum," dedi Georgie.

"Gel çiftlik ürünleri ve hayvan panayırına gidelim."

"İbadet etmek istiyorum. Edeceğim de."

"Orada şu yaralı atmacalardan ve kartallardan varmış. Hayvanları Koruma Derneği'nden," dedim.

"Şu anda sessiz bir kiliseye ihtiyacım var."

Georgie ile ben arabayla turlarken müthiş zaman geçirdik. Bir süre için gün berrak ve huzur doluydu. Öncesinde ve sonrasındaki her sıkıntının vız geldiği o anlardan biriydi bu. Gök mavidir ve ölüler geri gelirler. Akşama doğru, hüzünlü bir teslimiyetle de olsa, hayvan panayırı bize memelerini açar. Aşk neslinin çok ünlü gurularından olan bir LSD savunucusu, kümeslerin hemen solunda bir TV ekibine röportaj veriyordu. Gözyuvarları, bir şaka dükkânından satın alınmış gibiydi. Bu uzaylıya acırken, kendi hayatımda, onun yaşadığı kadar çok şey yaşadığım gelmiyor aklıma.

Ondan sonra kaybolduk. Saatlerce, gerçekten saatlerce yol alsak da, kente dönüş yolunu bulamamıştık.

Georgie yakınmaya başladı. "Bu gittiğim en kötü hayvan panayırıydı. Lunapark eğlence araçları neredeydi?"

"Eğlence araçları vardı," dedim.

"Tekini bile görmedim ben."

O sırada bir yabantavşanı önümüze çıkıverdi ve ona çarptık.

"Bir atlıkarınca, bir dönmedolap, bir de insanların indikleri zaman eğilip kusmaya başladıkları Sledge Hammer denen bir şey vardı," dedim. "Kör müsün sen be?"

"O neydi?"

"Bir tavşan."

"Bir şeyler küt etti."

"Ona çarptın. *O* küt etti."

Georgie frene abandı. "Tavşan yahnisi."

Kamyoneti geri vitese takıp, zikzak yaparak geri geri gidip tavşana yanaştı. "Avcı bıçağım nerede benim?" Az kalsın zavallı hayvanın üstünden bir kez daha geçiyordu.

"El değmemiş arazide kamp yapacağız," dedi. "Sabah şu sırtlarda kahvaltı edeceğiz." Terrence Weber'ın bıçağını gözümün önünde sallayıp duruyordu, ki bunun çok tehlikeli bir şey olduğundan emindim.

Az sonra, açık arazinin kıyısında dikilmiş, küçük, sıska hayvanı kesip biçiyor, organlarını sağa sola fırlatıyordu. "Doktor olmalıymışım be," diye haykırdı.

İçinde bir aile bulunan, uzun süredir gördüğümüz ilk araba olan koca bir Dodge yanımızdan geçerken yavaşladı, aile üyeleri de pencerelerden aval aval bakmaya başladılar. "Ne bu böyle, yılan mı?" diye sordu baba.

"Hayır, yılan değil," diye yanıt verdi Georgie. "Bu, içinde bebekleri olan bir tavşan."

"Bebekler!" dedi anne, baba ise arka koltuktaki birkaç çocuğun protestosu üzerine gaza basmıştı bile.

Georgie, gömleğinin eteğini elma veya benzer bir şey taşırmış gibi gererek, kamyonetin benim oturduğum tarafına yanaştı, ama bunlar aslında yapış yapış, minicik tavşanlardı. "Hayatta yemem ben o şeyleri," dedim ona.

"Al şunları, al şunları. Benim araba kullanmam lazım, al şunları," dedi, hepsini kucağıma atıp kamyonetin sürücü tarafına geçerken. Yüzünde bir zafer ifadesiyle giderek daha hızlı sürmeye başladı. "Anneyi öldürdük, ama çocukları kurtardık," dedi.

"Geç oluyor," dedim. "Hadi artık şehre dönelim."

"Oldu bil." Altmış, yetmiş, seksen beş, doksana dayandı ibre.

"O tavşanların sıcak tutulması lazım." Küçük şeyleri teker teker gömleğimin düğmeleri arasından içeri attım ve göbeğimin üstünde onlar için bir yuva yaptım. "Zar zor kımıldıyorlar," dedim Georgie'ye.

"Biraz süt ve şeker bulduk mu tamam, onları kendimiz büyütürüz. Goril gibi olacaklar bak."

Kaybolduğumuz yol, dünyayı tam ortasından kesiyordu. Hâlâ gündüzdü, ama güneşin bir ziynet veya süngerden daha fazla kuvvete sahip olduğu söylenemezdi. Kamyonetin aslında parlak turuncu olan kaputu, bu ışıkta laciverde dönmüştü.

Georgie, şeridinden ayrılıp bankete kaydı; aheste aheste, sanki uyuyakalmış veya yolu bulmaya çalışmaktan vazgeçmiş gibi.

"Ne oluyor yahu?"

"Devam edemeyiz. Farlarım yok," dedi Georgie.

Üzerine yeniayın soluk görüntüsü yerleşmiş tuhaf bir gökyüzünün altında park ettik.

Yanımızda küçük bir koru vardı. Bugün kuru ve sıcak geçmiş, katrançamları ve benzerleri sabırla, ağır ağır kaynamış, ama biz burada oturup sigara içerken hava bayağı soğumaya başlamıştı.

"Yaz bitti," dedim.

O yıl, kuzey kutbundan Orta Batı'ya kadar gelen bulutlar, eylül ayında iki haftalık bir kış yaşatmıştı bize.

"Kar yağacak, farkında mısın?" diye sordu Georgie bana.

Haklıydı, çivit mavisi bir fırtına kapıdaydı. Arabadan inip aptallar gibi dolanmaya başladık. O ne güzel ayazdı! Aniden bastıran diriltici soğuk ve yaz kış yaprak dökmeyen ağaçların keskin kokusu bıçaklıyordu bizi!

Gece çökerken, ani rüzgâr, başlarımızın üstünde kar taneleri uçuşturmaya başladı. Kamyoneti bulamıyordum, giderek daha beter kayboluyorduk. Ben, "Georgie, görüyor musun?" diye sordukça, Georgie, "Neyi görüyor muyum? Neyi görüyor muyum?" deyip duruyordu.

Görünürdeki tek ışık, bulutların çizdiği sınırın altında titreşen çizgi şeklinde bir günbatımıydı. O yöne doğru ilerlemeye başladık.

Askerlerin mezarlarının, birbirinin aynı, gösterişsiz sıra sıra taş-

lardan oluştuğu askeri bir mezarlığa benzeyen açık bir alana doğru, bir tepeden aşağı sekerek yavaş yavaş indik. Bu mezarlığa daha önce hiç gelmemiştim. Alanın uzak ucunda, kar perdelerinin hemen ötesinde gökyüzü yarılmıştı, kocaman yüzleri ışık çizgileriyle ve merhametle dolu melekler, pırıl pırıl, mavi bir yaz gecesinde yeryüzüne iniyordu. Görüntüleri kalbime işleyip, oradan da omurgamın disklerine indi; bağırsaklarımda bir şey olsa, muhakkak korkudan altıma yapardım.

Georgie kollarını iki yana açarak bağırdı: "Bu açık hava, dostum!"

"Açık hava..." Bu sözün ne anlama geldiğinden emin değildim.

"Şu kahrolası tipide bile film oynatmaya devam ediyorlar!" diye feryat etti.

"Anladım, arabada film seyredilen açıkhava sineması. Ben başka bir şey sanmıştım," dedim.

Dikkatle oraya doğru yürüyüp, parçalanmış çite tırmandık ve en arkada dikilmeye başladık. Az önce mezar taşı sandığım hoparlörler, ahenk içinde bir şeyler homurdanıyorlardı. Melodisini çıkarmama ramak kalan, şıkır şıkır bir müzik başladı sonra. Ünlü film yıldızları, bir nehir boyunca bisiklet sürüyor, harika, devasa ağızlarıyla gülüyorlardı. Daha önce bu filmi izlemek için gelenler varsa da, hava bozunca gitmişlerdi herhalde. Tek bir araba bile kalmamıştı, bozulduğu için geçen haftadan beri duran ya da benzini bittiği için burada bırakılan bir araba bile yoktu. Birkaç dakika sonra, fırıl fırıl dönülen bir *square* dansının* ortasında karardı ekran; sinema sayesinde yaşanan yaz bitmiş, karlar karanlığa bürünmüş, etrafta nefesimden başka bir şey kalmamıştı.

"Gözlerim karanlığa alışmaya başlıyor," dedi Georgie az sonra.

Genel bir grilik, türlü türlü pek çok şekil doğuruyordu, bu doğruydu. "Ama hangileri bize yakın, hangileri uzak?" Söylemesi için Georgie'ye yalvardım.

Deneme yanılma yöntemiyle, ıslak ayakkabılarımızla bir ileri

* Genellikle dört, bazen de daha fazla çiftin bir kare (square) oluşturarak yaptıkları dans. (y.h.n.)

bir geri yürüyerek, sonunda kamyoneti bulduk ve titreyerek içine oturduk.

"Hadi gidelim buradan," dedim.

"Farlarımız olmadan hiçbir yere gidemeyiz."

"Geri dönmeliyiz. Evden çok uzaklaştık."

"Hayır, uzaklaşmadık."

"Beş yüz kilometre yapmış olmalıyız."

"Şehrin hemen dışındayız, Şavalak. Aynı yollarda dönüp dolaşıyorduk."

"Burası kamp yapılacak bir yer değil. Eyaletler arası otoyolun sesi geliyor, şuralardan bir yerden."

"Geç vakte kadar burada kalacağız. Ondan sonra eve dönebiliriz. Görünmez olacağız."

Kar bizi gömerken, eyaletler arası otoyol boyunca, uzun bir maden testeresi gibi tüyler ürpertici bir sesle ilerleyerek San Francisco'dan Pennsylvania'ya giden TIR'ların sesini dinledik.

Sonunda Georgie, "Şu yavru tavşanlara biraz süt bulsak iyi olur," dedi.

"*Sütümüz* yok," dedim.

"Biraz da şeker attık mı..."

"Şu süt işini unutur musun artık."

"Onlar da memeli, oğlum."

"Unut şu tavşanları."

"Bu arada onlar nerede?"

"Beni dinlemiyorsun. Sana, 'Unut şu tavşanları,' dedim."

"Neredeler?"

Doğrusu onları tamamen unutmuştum ve ölmüşlerdi.

"Arkama kayıp ezildiler," dedim gözlerim yaşlı yaşlı.

"*Arkana* mı kaydılar?"

Ben onları arkamdan bulup çıkarırken, Georgie beni izledi.

Hepsini tek tek alıp elimde tutarken onlara baktık. Sekiz taneydiler. Parmaklarımdan daha büyük olmasalar da, her şeyleri yerli yerindeydi işte.

Küçücük ayaklar! Gözkapakları! Hatta bıyıklar! "Sizlere ömür," dedim.

Georgie, "Senin her dokunduğun şey boka mı döner? Bu başına hep gelir mi?" diye sordu.

"Bana boşuna Şavalak dememişler."

"Bu üzerine yapışacak bir isim."

"Farkındayım."

" 'Şavalak' lakabı seni mezarına dek takip edecek."

"Ben de aynen öyle dedim. Bu konuda hemfikiriz," dedim.

Belki de kar yağdığı zaman olmamıştı bu. Belki de kamyonette uyuduğumuz ve benim yavru tavşanların üzerine yuvarlanıp hepsini dümdüz ettiğim sırada olmuştu. Hiç fark etmez. Şimdi benim anımsamaya değer bulduğum şey, ertesi sabah erken saatlerde ön camdaki kanın eriyip, gün ışığının beni uyandırmış olması. Bir sis her şeyin üzerini örtmüş, güneş ışığıyla beraber keskinleşmeye, tuhaflaşmaya başlamıştı. Tavşanlar henüz sorun değildi veya çoktan sorun olmuş ve hatta unutulmuşlar, aklımda onlarla ilgili hiçbir şey kalmamıştı. Sabahın güzelliğini duyumsuyordum. Suda boğulan bir adamın, içini kavuran susuzluğun aniden nasıl da bastırıldığını hissedişini anlayabiliyordum. Ya da bir kölenin, efendisinin dostu haline gelebileceğini. Georgie, kafasını direksiyonun tam ortasına dayamış, uyuyordu.

Açık hava sinemasının hoparlörlerinin üstünde onlarca çiçeği andıran kar taneleri gördüm – hayır, zaten orada olan çiçekleri gözler önüne seriyorlardı yalnız. Çitin ötesindeki çayırda bir bayağı geyik*, otoriter ve aptalca bir edayla hareketsiz duruyordu. Bir kır kurdu, çayırda yavaşça koştuktan sonra fidanların arasında kayboldu.

O öğleden sonra, sanki hiç ara verilmemiş ve biz de başka bir yere asla gitmemişiz gibi, her şeye kaldığı yerden devam etmek üzere yeniden işe döndük.

"Rab," dedi dahili hoparlörler, "çobanımdır." Burası bir Katolik hastanesi olduğu için, bunu her akşam yaparlardı. "Göklerdeki babamız," vesaire...

"Ya, ya," dedi Hemşire.

* Cervus elaphus. (y.h.n.)

Kafasına bıçak saplanan adam, Terrence Weber, akşam yemeği vaktine doğru taburcu edildi. Onu bütün gece hastanede tutmuşlar ve gözünü bandajlamışlardı – ki Allah için, hiç gereği yoktu bunun.

Hoşça kalın demek üzere acil servisin önünde durdu. "Var ya, şu verdikleri haplar her şeyin tadını berbat etti," dedi.

"Daha kötüsü de olabilirdi," dedi Hemşire.

"Dilimde bile kötü bir tat var."

"Gözlerini kaybetmemen veya en azından ölmemen bir mucize," diye hatırlattı ona Hemşire.

Hasta beni tanımıştı. Bir tebessümle selam verdi. "Yan dairedeki kadını güneşlenirken dikizliyordum," dedi. "Karım da beni kör etmeye karar vermiş."

Georgie'nin elini sıktı. Georgie onu tanımadı. "Sen kimdin ya?" diye sordu Terrence Weber'a.

Bundan birkaç saat önce, Georgie ikimiz arasındaki farkı aniden ve bütünüyle ortaya koyan bir şey söylemişti. Eski otoyol boyunca, ovadan hızla şehre doğru ilerliyorduk. Arabaya bir otostopçu aldık; önceden tanıdığım bir çocuk. Kamyoneti durdurduk ve çocuk çayırdan arabaya, bir volkanın ağzından atlar gibi yavaş yavaş tırmandı. Adı Hardee'ydi. Bizim muhtemel görüntümüzden bile kötüydü hali.

"Kaybolup geceyi kamyonette geçirdik de," diye açıkladım Hardee'ye.

"Tahmin etmiştim," dedi Hardee. "Ya öyle olmalıydı ya da bin beş yüz kilometre yol falan yapmış olmalıydınız."

"O da var," dedim.

"Ya da rahatsız veya bayağı hasta falan olabilirdiniz."

"Kim bu arkadaş?" diye sordu Georgie.

"Bu Hardee. Geçen yaz benimle kaldı. Onu kapının eşiğinde bulmuştum. Köpeğine ne oldu?" diye sordum Hardee'ye.

"Hâlâ oralarda."

"Hey, Teksas'a gittiğini duymuştum."

"Bir arı çiftliğinde çalışıyordum," dedi Hardee.

"Vay be. O şeyler sokuyor mu?"

"Sandığınız gibi değil," dedi Hardee. "Gündelik talimlerinin bir parçasısın. Her şey tam bir ahengin parçası."

Dışarıda, hep aynı bildik toprak şerit, tekrar tekrar akıp gidiyordu gözlerimizin önünden. Gün bulutsuz ve kör ediciydi. Ama Georgie, "Şuraya bakın," dedi, tam da önümüzü işaret ederek.

Bir yıldız öyle sıcaktı ki bomboş gökyüzünde parlak ve mavi görünüyordu.

"Seni hemen tanıdım," dedim Hardee'ye. "Ama saçına ne oldu? Kim kesti öyle?"

"Hiç sorma."

"Öf, anlatma bana."

"Askere aldılar beni."

"Hadi ya."

"Ya işte. Asker kaçağıyım şimdi. Çok fena asker kaçağıyım. Kanada'ya kaçmam lazım."

"Of, çok kötü be," dedim Hardee'ye.

"Merak etme," dedi Georgie. "Seni oraya götüreceğiz."

"Nasıl?"

"Bir şekilde. Sanırım birilerini tanıyorum. Sen merak etme. Kanada yolundasın."

Ah şu dünya! O günlerde üzerindeki yazılar tamamen silinmiş ve birileri onu rulo yapıp bir yerlere kaldırmıştı sanki. Evet, parmaklarımla ona dokunabilirdim. Ama nerede?

Bir müddet sonra Hardee, Georgie'ye, "Ne iş yapıyorsun?" diye sordu. Georgie, "Hayat kurtarırım," diye yanıtladı.

Kirli düğün

Bütün gün ön tarafa oturup hızlılarına binmekten hoşlanırdım; Loop'un kuzeyindeki binaları fırçalarcasına önlerinden dosdoğru geçişlerini ve özellikle de, biraz daha kuzeyde, insanların *gerçekten* içinde yaşadığı o yerle yeksan sefalete (pencerelerden tam takır, leş gibi mutfağında çorbasını kaşıklayan birini veya yüzüstü yere yatıp televizyon izleyen on iki çocuğu görürdünüz, ama aniden kaybolurlardı, göz kırparken dilini ustaca üstdudağına değdiren kadının yer aldığı bir film afişi onları siler süpürürdü, sonra o kadını da *–bam* diye bir ses ve başınızın üzerine çöken karanlık eşliğinde– bir tünel silip atardı) doğru binalar süratle alçalırken severdim bunu.

Yirmi beş, yirmi altı yaşlarında falandım. Parmak uçlarım sigara içmekten sararmıştı. Kız arkadaşım hamileydi.

Trene binmek elli sente, doksan sente veya bir dolara patlıyordu. Gerçekten hatırlamıyorum.

Kürtaj kliniğinin önünde protestocular üzerimize kutsal su serperken tespih çekiyorlardı. Kara gözlüklü bir adam, Michelle'i kapıya çıkan büyük merdivenlerin tepesine kadar gölge gibi takip ederek kulağına alçak sesle bir şeyler mırıldandı. Sanırım dua ediyordu. Duasında neler söylemişti? Bunu o zaman Michelle'e sorma zahmetine girmeyecektim. Ama şimdi kış, etrafımdaki dağlar yüksek ve karla kaplı, ona ulaşmama da imkân yok.

Michelle üçüncü kattaki hemşireye randevu kartını uzattı. O ve hemşire, bir perdenin arkasına çekildiler.

Vazektomi* hakkında bir kısa film gösterdikleri koridorda bir aşağı bir yukarı dolanıyordum. Çok sonra Michelle'e, aslında uzun bir zaman önce vazektomi yaptırdığımı, onu başkasının hamile bırakmış olabileceğini söyleyecektim. Hatta bir keresinde ona tedavisi imkânsız bir kansere yakalandığımı ve yakında öleceğimi, sonsuza dek gideceğimi söylemiştim. Ama uydurduğum hiçbir şey, ne kadar dramatik ya da tam anlamıyla korkunç olursa olsun, onun pişmanlık duymasını veya bana başlangıçta, beni gerçekten tanımadan önce âşık olduğu gibi âşık olmasını sağlamadı.

Her neyse, koridorun karşı tarafındaki kadınları bekleyen, iki, üç veya dört kişi, filmi izledik. Ekranı net olarak göremiyordum, çünkü Michelle'e, diğer kadınlara ve elbette küçük ceninlere her ne yapıyorlarsa, bu ödümü patlatıyordu. Filmden sonra bir adamla vazektomi hakkında konuştuk. Bıyıklı bir adamdı. Ondan hoşlanmamıştım.

"Emin olman gerek," dedi.

"Bir daha kimseyi hamile bırakmayacağım. Bundan eminim işte."

"Randevu almak ister misin?"

"Parasını sen ödemek ister misin?"

"Para biriktirmek o kadar uzun sürmez."

* Meni kanalı ameliyatı. Bu kanalın ya da bir kısmının kesilip çıkarılması. (y.h.n.)

"Benim para biriktirmem sonsuza dek sürebilir," diye düzelttim onu.

Sonra koridorun karşısındaki bekleme bölümüne geçip oturdum. Kırk beş dakika sonra hemşire gelip, "Michelle şimdi rahat," dedi.

"Öldü mü?"

"Tabii ki hayır."

"Var ya, ölmüş olsun isterdim."

Hemşire korkulu gözlerle baktı. "Ne demeye çalıştığınızı anlamıyorum."

Perdeyi açıp Michelle'in yanına girdim. Kötü kokuyordu.

"Kendini nasıl hissediyorsun?"

"İyiyim."

"Ne soktular içine?"

"Ne?" dedi. "*Ne*?"

Hemşire, "Baksana sen. Çık buradan. Çık buradan."

Perdeyi açıp gitti ve az sonra kolalı beyaz bir gömlek giyip, şu taklit altın rozetlerden takmış iriyarı, siyah bir herifle geri döndü. "Bu adamın binada kalmasına gerek olduğunu sanmıyorum," dedi ona ve sonra bana döndü: "Dışarıda beklemek ister misiniz, efendim?"

"Ya, ya, ya," dedim ve büyük merdivenleri inip dışarı çıkarken de, "ya, ya, ya, ya, ya, ya, ya..." diye tekrarladım.

Dışarıda yağmur vardı ve Katoliklerin çoğu ellerindeki pankartları yağmurdan korunmak için başlarının üstünde tutarak, yan binanın tentesi altına doluşmuşlardı. Yanağıma ve enseme kutsal su serpseler de, ben bir şey hissetmedim. Uzun yıllar boyunca.

Rayları yükseltilmiş trene binmekten başka ne yapabileceğimi bilmiyordum şimdi.

Kapılar kapanmadan hemen önce vagonlardan birine atladım; tren beni beklemişti sanki.

Ya sadece kar olsaydı? Bütün mesafeleri kaplayan, dört bir yana yayılmış, soğuk ve beyaz kar olsaydı? Bense bu kış, beyaz ağaçlarla dolu bir koruya varana dek hep nesneleri algılayışımın peşinden gidiyorum. Ve bu kadın, beni faka bastırıyor.

Tekerlekler acı acı feryat etti ve birden görüş alanıma yalnızca herkesin ayağındaki koca, çirkin ayakkabılar girdi. Ses sustu. Acı veren ıssız manzaraları geride bıraktık.

Mahalleri kat edip, istasyonları geçtikçe, feshedilmiş bir yaşamın, ardım sıra hayaller kurduğunu hissediyordum. Evet, bir hayaletti bu. Bir iz. Geriye kalan bir şey.

Hattaki istasyonların birinde, kapılarda bir sorun çıktı. Biraz geciktik, yani gidecek yeri olanları kastediyorum, neyse. Tren rahatsız edici bir uykuda bekledikçe bekledi. Sonra hafif hafif vızıldamaya başladı. Daha hareket etmeden, hareket edeceğini tahmin edebiliyordunuz.

Tam kapılar kapanırken bir adam içeri girdi. Tren bu kadar zaman onun için beklemiş, gelişinin ardından bir saniye, hatta yarım saniye bile duraksamadan ataletinin gizemli billurunu kırmıştı. Onu almış, şimdi hareket ediyorduk. Öneminden tamamen bihaber bir halde vagonun önlerinde bir yere oturdu. Nehrin öte yakasındaki randevusunda, onu sefil veya mesut ne tür bir kader bekliyordu acaba?

Onu takip etmeye karar verdim.

Birkaç istasyon sonra trenden inip, birbirine benzer, kahverengi bodur taş binalarla dolu bir semte vardı.

Yaylanarak yürürken omuzları kavisler çiziyor, çenesi ritmik hareketlerle bir ileri, bir geri gidiyordu. Sağa sola bakınıyordu. Bu güzergâhı on iki bin kez katetmiş olduğunu düşündüm. Yarım blok gerisinden onu takip ederken, beni ne sezdi ne de hissetti.

Bu bir Leh mahallesi olmalıydı. Leh mahallelerinde olurdu böyle kar. İçinde lamba olan meyveler, başka yerde bulamayacağınız türden müzikler hep buralarda olurdu. Adamın gömleğini çıkarıp makineye attığı bir çamaşırhaneye girdik. Bir kahve makinesinden kâğıt bardakta kahve aldı.

Duvardaki ilanları okudu ve çamaşır makinesinin titreyişini izleyip, üzerinde sadece düz, parlak reyon kumaştan spor ceketiyle etrafta dolandı. Göğsü dar ve beyazdı, küçük meme uçlarının etrafında kıllar filizlenmişti.

Çamaşırhanede birkaç adam daha vardı. Onlarla biraz sohbet etti. Birinin, "Aynasızlar Benny ile konuşmak istiyor," dediğini duyabildim.

"Niye ki? Ne yapmış?"

"Arabasının kaputu yoktu. Onlar da kaputu olmayan birini arıyorlarmış."

"N'olmuş?"

"Hiçbi'şey. Hiçbi'şey. Geçen gece bir herif öldürülmüş."

Takip ettiğim adam şimdi bana doğru geliyordu. "Sen trendeydin," dedi. Fincanını kaldırarak, bir yudum kahveyi dudakları arasından yuvarlayıverdi.

Boğazım düğümlendiğinden ben arkamı döndüm. Bir anda penisim sertleşmişti. Erkeklerin erkeklere karşı da böyle şeyler hissedebileceğini bilsem bile, kendi durumumu bilmiyordum. Göğsü İsa'nınki gibiydi. Zaten muhtemelen ta kendisiydi.

O trenden çıkıp başka herhangi birini de takip edebilirdim. Aynı şeyler olurdu.

Caddelerin üzerinde seyreden yolculuğuma biraz daha devam etmek üzere geri döndüm.

Michelle ile kaldığımız yere geri dönmekten beni alıkoyabilecek hiçbir şey yoktu, ama o günler, bizi Rebel Motel'e düşürmüştü. Temizlikçiler çiğnedikleri tütünü duş kabinine tükürürlerdi. Her yere böcek ilacı kokusu sinmişti. Oraya dönüp odada oturarak beklemeye niyetim yoktu.

Michelle ve ben kendi dramımızı yaşıyorduk. Bazen her şey çok kasvetli bir hale gelse de, ona sahip olmam gerektiğini hissediyordum. En azından bu motellerde, gerçek adımı bilen biri daha olduğu sürece.

Arka tarafta, Allah bilir neyle dolu çöp tenekeleri vardı. Kaderimizin nasıl şekillendiğini kestiremezdik, orası kesin.

İki büklüm olup karanlıkta süzüldüğünüzü düşünün. Bunu düşünebilseniz, hayal gücüne sahip olsanız bile, tersini, Asyalı Taoculaların "On Bin Şey" dedikleri bu mucizevi dünyayı hiç düşler misiniz? Ya karanlık giderek daha da kararsa? Ya sonra ölseniz? Umurunuzda olur mu? Farkı nasıl bilebilirsiniz ki?

Öne oturdum. Hemen yanımda, sürücünün işgal ettiği küçük bölme vardı. Orada maddeleşip, orada ayrıştığını duyumsayabiliyordunuz. Kainatın altındaki karanlıkta, sürücünün kör olup olmaması mühim değildi. Geleceği, yüzüyle hissediyordu. Sonra aniden, sanki rüzgâr içinden defedilmişçesine sustu tren, bizse akşama adım attık yeniden.

Çaprazımda, on altı yaşlarında, sevimli, küçük bir siyah kız oturuyordu, beyazdan eriyip bitmiş. Başını dik tutacak mecali yoktu. Düşlerinin dışında tutamıyordu kendini. Biliyordu: Allah kahretsin, bir köpeğin gözyaşlarını içiyor da olabilirdik. Hayatta olmamız dışında hiçbir şeyin önemi yoktu.

"Hiç siyah bal tatmadım," dedim ona.

Burnunu kaşıdı ve yüzü cennetin derinliklerine gömülürken gözlerini kapadı.

"Hey," dedim.

"Siyah. Ben siyah değilim," dedi. "Sarıyım. Bana siyah deme."

"Keşke senin sahip olduklarının birazı bende de olsaydı," dedim.

"Git başımdan oğlum. Git, git, git." Tanrı gibi güldü. Güldüğü için onu suçlamadım.

"Biraz daha alma imkânım var mı?"

"Ne kadar istiyorsun? Onluğun var mı?"

"Belki. Tabii."

"Seni oraya götüreceğim," dedi. "Seni Savoy'a götüreceğim." İki istasyon sonra beni trenden indirdi ve sokağa çıktık. İçinden alevler çıkan çöp tenekelerinin yanında dikilen birkaç kişi bir şey-

ler geveleyip şarkı söylüyordu. Sokak lambaları ve trafik ışıkları önlerinde tel örgüden bir perde oluşturuyordu.

İnsanın her baktığı yerde kendisini gördüğüne inananlar olduğunu biliyorum. Böylesi olaylar, acaba bu insanlar haklı değiller mi diye merak etmeme neden oluyor.

Savoy Oteli kötü bir yerdi. Birinci Cadde'nin üstünde yükselip, üst katları uzayda eridikçe, kendi gerçekliği ele güne ilan edilirdi. Merdivenlerini sürünerek çıkardı canavarlar. Bodrumunda, bir dikdörtgenin üç kenarında uzanan, olimpik havuz kadar büyük bir bar ve hiç kırpıldamayan, kalın, altın sarısı bir perdenin örttüğü bir dans pisti vardı. Herkes ne yapacağını biliyordu. Bir yirmiliğin köşesini yırtıp tekliğe yapıştırarak ödenirdi hesaplar. Gür, sarı saçları bir miğferi andıran, sarı sivri sakallı, uzun, siyah şapkalı bir adam vardı. Burada olmak istiyordu sanki. Ne yapacağını nasıl bilebilirdi? Göz ucuyla gördüğüm güzel kadınlar doğrudan onlara baktığımda yok oluverdiler. Dışarısı kış. Öğle sonrası çöken gece. Karanlık, karanlık *Happy Hour*. Kuralları bilmiyordum. Ne yapacağımı bilmiyordum.

Savoy'a en son Omaha'da gitmiştim. Bir yılı aşkın bir süredir semtine uğramamıştım, ama giderek daha çok hastalanıyordum. Öksürdüğümde, ateşböcekleri görüyordum.

Perde hariç her şey kırmızıydı burada. Hakikaten gerçekleşmekte olan bir şeylerin filmi gibiydi bu. Kürk mantolar içindeki siyah pezevenkler. Kadınlar, içlerinde hüzünlü kızların fotoğraflarının yüzdüğü, boş, parlak bölgelerdi. "Paranı alıp yukarı çıkacağım," dedi biri bana.

Michelle, beni John Smith adında bir adam için sonsuza dek terk etti; yoksa ayrı olduğumuz dönemde bir adamla birlikte olup, kısa bir süre sonra talihinin kötü gittiğini ve öldüğünü mü söyleyeyim? Her neyse, sonuçta bana asla dönmedi.

Onu tanıyordum, şu John Smith'i. Bir seferinde, bir partide bana bir silah satmaya çalışmış, sonra yine aynı partide, ben radyodaki şarkıya eşlik ederken, sesim hoşuna gittiği için herkesi birkaç da-

kikalığına susturmuştu. Michelle, onunla birlikte Kansas City'ye gitti ve onun dışarıda olduğu bir gece, bolca hap alarak, adamın yastığının üzerine bir not bıraktı; John Smith'in geri döndüğünde onu bulup kendisini kurtaracağına kesin gözüyle bakmıştı. Ama adam o gece eve geldiğinde o kadar sarhoştu ki, Michelle'in not yazdığı kâğıdın üstüne kafasını koyar koymaz uykuya daldı. Ertesi gün uyandığında, güzel Michelle'im ölmüş, buz kesmişti bile.

Michelle bir kadın, bir hain ve bir katildi. Erkekler de, kadınlar da isterdi onu. Ama onu gerçekten sevebilmiş tek kişi bendim.

John Smith o öldükten sonra haftalar boyunca, Michelle'in öbür dünyadan kendisine seslendiği yolundaki sırrını insanlarla paylaştı. Michelle onu davet ediyordu. Kendini ona, etrafındaki tüm bu görünür insanlardan, hâlâ nefes alan, canlı olduğu sanılanlardan daha gerçekmiş gibi gösteriyordu. Bundan kısa bir süre sonra, John Smith'in de öldüğünü duyduğumda şaşırmamıştım.

Yirmi beşinci yaş günümde tartışırken, Michelle mutfaktan çıkıp, elinde bir tabancayla geri dönmüş ve masanın öbür ucundan bana beş el ateş etmişti. Ama ıskaladı. Peşinde olduğu şey hayatım değildi. Daha fazlasıydı. Kalbimi yemek ve yaptığı şeyle çölde kaybolmak istiyordu, dizleri üstüne çöküp ondan bir şeyler doğurmak, bir çocuğun, ancak annesi tarafından incitilebileceği gibi incitmek istiyordu beni.

Bunun doğru olup olmadığının, ana rahmindeki bebeğin şu ya da bu aşamada canlı sayılıp sayılmayacağının tartışıldığını biliyorum. Ama konu bu değildi. Bu, avukatların yaptığı bir şey değildi. Doktorların yaptığı bir şey de değildi, kadınların yaptığı da. Bu, anne ve babanın birlikte yaptığı bir şeydi.

Diğer adam

Daha size şu iki adamdan bahsetmeyi bitirmedim. Hatta Washington Bremerton'dan Seattle'a seyahat ederken, Puget Sound'ın ortasında bir şekilde tanıştığım ikinci adamı anlatmaya başlamadım bile.

Bu adam, gemilerdeki hemen herkes gibi parmaklıklara dayanarak, ellerini oltadaki yemmişçesine aşağı sarkıtmıştı. Kuzeybatı kıyısında pek sık rastlanmasa da güneşli bir gündü. Bu yemyeşil –hatta güneş ışığında fosfor gibi, neredeyse serin serin yanan– adaların tümsekleri ve içten, gün ışığının içinden göz kırpan koyların sularında, Tanrı aşkı gibi mavi ve beyinsiz bir gök altında, bu feribotta eminim ki hepimiz kendimizi kutsanmış hissediyorduk; güvertenin bağlantı noktalarını yapıştırmakta kullanılan petrol bazlı bileşimin kokusuna, bu ince, düşsel boğuluşa rağmen.

Bu adam kemik çerçeveli bir gözlük takmıştı ve yüzünde utangaç bir tebessüm belirmişti, bununla sanırım genellikle gözler uzaklara dikildiğinde oluşabilecek bir tebessüm kastedilir.

Böyle uzaklara bakmasına neden olan, yabancılığı, kendini kabul ettirmedeki yetersizliği ve özünde kaybetmeye mahkûm oluşuydu.

"Biraz bira ister misin?"

"Tamam," dedim.

Bana bir bira ısmarladı ve Polonyalı olduğunu, buraya iş için geldiğini söyledi. Orada kalıp onunla havadan sudan konuştum. "Güzel bir gün" – böylece havanın güzel olduğunu belirttik. Ama asla, "Hava güzel," "Hava ne harika," demeyiz. "Güzel bir gün," "Ne güzel bir gün," deriz.

Adam acıklı bir vakaydı. Montu ince ve sarıydı. Onu ilk kez giyiyor olabilirdi. Bu, kendi kendine, "Ben bir Amerikan montu alıyorum," diyen bir yabancının satın alabileceği türden bir monttu. "Ailen var mı?" diye sordu bana. "Baba, anne, erkek kardeş, kız kardeş?"

"Bir erkek kardeşim var, bir tane, annemle babam da hayatta."

Kiralık bir araba sürüyor, şirketin verdiği harcırah hesabını kullanıyordu: İşi tıkırında giden, genç, uluslararası bir kişi. Belli bir özlem gelip ikimizin arasına yerleşti. Onun yaptığı her neyse ben de katılmak istiyordum. Bu istemsiz, içgüdüsel bir şeydi. Özellikle arzuladığım bir şeye sahip değildi. Ben hepsini istiyordum.

Alt kata inip yeni kokan kiralık arabasına bindik. Geminin iskeleye yanaşmasını bekledik ve sonra rampayı inip, deniz kenarında, güneş ışığıyla beneklenmiş, kalın bira bardaklarının derin tonlarıyla dopdolu, yakındaki gürültülü bir restoran ve tavernaya doğru ilerledik.

Karısı var mı yok mu veya aile babası mı değil mi diye sormadım. O da bana böyle şeyler sormadı. "Motosiklete biner misin? Ben binerim," dedi. "Şu küçüklerden, hani, ne diyoruz, ah, siz *scooter* dersiniz. O Cehennem Melekleri gibi koca çeteler motosiklet kullanır, yok, ben küçük *scooter*'ıma binerim, kusura bakma. Varşova'da, yani benim şehrimde, gece on ikiden sonra parkta süreriz, ama olmaz, kurallar hayır diyor, o saatten, gece ortası on ikiden

sonra, parka gitmemelisiniz, ah, gece yarısı evet, doğru, aynen, kurallara aykırı, kanuna. Bu bir kanun, park kapanığ. Kapalı, evet, teşekkürler, eğer denersen bir ay hapis der o kanun. Ah, çok eğleniriz! Kaskımı takarım, ama polis bir yakalarsa –küt! küt!– sopa. Ama acıtmaz. Ama hep kaçarız çünkü onlar yürür, polizzler yani, park içinde araçları yoktur. Hep kazanırız! Gece ortasından sonra, orası hep karanlıktır."

Özür dileyerek kalkıp tuvalet aramaya gitti ve bir sürahi bira daha söyledi.

Henüz isimlerimizi söylememiştik. Muhtemelen anmayacaktık da. Barlarda hep başıma gelen şey.

Sürahi ile geri döndü ve bardağını ağzına kadar doldurup oturdu. "Hay Allah ya," dedi. "Ben Polonyalı değilim. Cleveland'lıyım."

Şok geçirmiş, şaşırmıştım. Cidden. Bir saniye için bile böyle bir şey olabileceği gelmemişti aklıma. "Peki, o zaman Cleveland'la ilgili birkaç hikâye anlat," dedim.

"Bir keresinde Cuyahoga Irmağı alev almıştı," dedi. "Gecenin bir vakti yanıyordu. Ateş ırmak boyunca akıyordu. Bunu izlemek ilginçti, çünkü insan neredeyse ateşin olduğu yerde kalıp, suyun altından akacağını düşünüyor. Kimyasal atıklar alev almıştı. Fabrikalardan dökülen yanıcı kimyasallar ve atıklar."

"Şu söylediklerinde bir gerçek payı var mı, herhangi birinde?"

"Park gerçektir," dedi.

"Bira gerçektir," dedim.

"Polisler ve kask da öyle. Gerçekten bir *scooter*'ım var," dedi, bunun kendisini iyi hissetmesini sağladığı konusunda beni iknaya çalışarak.

Başkalarına bu adamdan bahsettiğimde, bana, "Sana iş atmış olmasın?" diye sordular. Evet, attı. Ama bu karşılaşmanın sonucu neden herkes için bu kadar açık da, onunla şahsen tanışan ve konuşan benim için öyle değil?

Sonra beni arkadaşlarımın oturduğu apartmanın önünde bıraktığında, bir dakika durup, caddede karşıdan karşıya geçmemi izledi, ardından da çabucak hızlanarak uzaklaştı.

Ellerimi çukurlaştırarak bir megafon gibi ağzımın etrafında bir-

leştirdim, "Maury!" diye seslendim, "Carol!" Ne zaman Seattle'a gelsem, apartman kapısı hep kilitli olduğundan, kaldırımda durup, dördüncü kattaki pencerelerine doğru bağırmak zorunda kalırdım.

"Uzaklaş. Git buradan," dedi yöneticinin penceresinden, zemin kattaki bir pencereden gelen bir hanım sesi.

"Ama arkadaşlarım burada oturuyor," dedim.

"Sokaklarda böyle bağıramazsın," dedi kadın.

Pencereye yaklaştı. Muntazam hatları, nemli gözleri ve boynundan fırlayan tendonları vardı. Dudaklarında, fanatik dinci ifadeler titreşir gibiydi.

"Affedersiniz ama," dedim, "Alman aksanıyla mı konuşuyorsunuz?"

"Yemezler," dedi. "Yalanlar. Hepiniz ne kadar da dostane yaklaşıyorsunuz."

"Umarım Leh aksanı değildir."

Caddeye doğru bir adım geriledim. "Maury!" diye haykırdım. Bütün gücümle ıslık çaldım.

"Yeter. Buraya kadar."

"Ama hemen şurada oturuyorlar."

"Aynasızları çağıracağım. Aynasızları çağırmamı ister misin?"

"Yüce Tanrım. Seni kaltak," dedim.

"Bence de... Dostane soyguncu koşarak uzaklaşır," diye bağırdı arkamdan.

Onu gürül gürül yanan bir şömineye tıkıştırdığımı hayal ettim. Çığlıklar... Yüzü alev alıp yandı.

Gökyüzü, ortasından siyahın akıp gittiği yaralı bereli bir kızıl renkteydi, tıpkı bir dövmenin renkleri gibi. Günbatımının yaşanacak iki dakikası kalmıştı.

Bulunduğum sokak, şehrin en alçak noktası olan Birinci ve İkinci Cadde'ye doğru yüksek bir tepe boyunca iniyordu. Ayaklarım tepeden aşağı beni uzaklara götürdü. Umutsuzluğumun üstünde dans ettim. İçi peynirsi bir ışıkta yüzen, ancak bir batakhaneden başka bir şey olmayan Kelly's adlı tavernanın önünde titremeye başladım. İçeriyi dikizlerken, oraya girip, bu yaşlı adamlarla içtiğimi düşündüm.

Caddenin karşısında bir hastane vardı. Sadece beş blokluk bir

alanda dört beş tanesine rastlamak mümkündü. Bunun üçüncü katında pijamalı iki adam pencerelerin birinden aşağı bakıyordu. Adamlardan biri konuşuyordu. Hastalıklarının kesintiye uğrattığı, temsil ettikleri her şeyi de beraberlerinde götürerek bu gece dolanmak için çıktıkları odalarına geri dönerlerken adımlarının izini sürebilirdim.

İki kişi, akşam yemeğinden sonra yataklarından kalkmış iki hasta koridorlarda turlarken birbirlerini bulur, sigara izmariti kokan küçük bir salonda, otoparka bakarak bir süre dikilirler. Bu ikisi, şu adam ve bu adam, sıhhatlerini yitirmişlerdir. Yalnızlıkları korkunçtur. Ve derken birbirlerini bulurlar.

Ama birinin, bir kez bile olsa ötekinin mezarını ziyaret edeceğini mi sanıyorsunuz?

Kelly's'in kapısını iterek içeri girdim. Müzik kutusu kendi kendine, hafif hafif şarkılar söylerken, içeride şişman elleriyle biralarını kavrayarak oturanlar vardı. Böyle hareketsiz oturmuş, boyunlarını bu şekilde tutarlarken, kayıp dünyalara nasıl bakılacağını keşfettiklerini sanırdınız.

Mekânda tek bir kadın vardı. Benden daha sarhoştu. Dans ettik ve bana ordu mensubu olduğunu söyledi.

"Arkadaşlarım kilitli kapıların ardında," dedim ona.

"Böyle şeyleri kafana takma," dedi ve beni yanağımdan öptü.

Onu kendime çektim. Boyu kısaydı, tam benim boyuma göre. Onu kendime doğru biraz daha çektim.

Etrafımızdaki adamlardan biri boğazını temizledi. Basın ritmi döşeme tahtalarına doğru yol aldı, ama onlara ulaştığından şüpheliyim.

"İzin ver seni öpeyim," diye yalvardım. Dudaklarının tadı ucuzdu. "İzin ver evine geleyim," dedim. Tatlı tatlı öptü beni.

Gözlerine siyah kalem çekmişti. Gözlerine bayıldım. "Kocam evde," dedi, "oraya gidemeyiz."

"Belki bir motel odası tutarız."

"Ne kadar paran olduğuna bağlı."

"Yetmez. Yetmez," diye itiraf ettim.

"Seni eve götüreceğim."

Öptü beni.

"Ya kocan?"

Dans ederken, bir yandan da beni öpmeye devam ediyordu. Oradaki adamlar için, bizi izlemekten veya içkilerine bakmaktan başka yapacak şey yoktu dünyada. Çalınan parçayı hatırlamıyorum, ama o dönemde Seattle'da, müzik kutularının en sevilen hüzünlü şarkısı "Misty Blue" idi; onu kollarıma alıp, kaburgalarının ellerimin altında hareket ettiğini hissederken muhtemelen, "Misty Blue" çalıyordu.

"Kaçmana izin veremem," dedim ona.

"Seni eve götürebilirim. Kanepede uyursun. Sonra ben de gelirim."

"Kocan yan odadayken mi?"

"O uyur. Kuzenim olduğunu söylerim."

Vücutlarımızı nazikçe, ama öfkeyle birbirine bastırdık. "Seni sevmek istiyorum, bebeğim," dedi.

"Ah, Tanrım. Ama bilmiyorum, kocan oradayken..."

"Sev beni," diye yalvardı. Göğsümde hıçkıra hıçkıra ağlıyordu.

"Ne zamandır evlisin?" diye sordum.

"Cumadan beri."

"Cuma mı?"

"Dört günlük izin verdiler."

"Yani dün değil, ondan önceki gün senin nikâh günün müydü?"

"Ona kardeşim olduğunu söyleyebilirim," diye bir öneride bulundu.

Önce dudaklarımı onun üstdudağına koydum, sonra altdudağına, sonra ağzım onun açık ağzında, tam olarak öptüm ve içeride buluştuk.

Oradaydı. Tam orada. Koridor boyunca uzun bir yürüyüş. Açılan kapı. Güzel yabancı. Yama yapılmış parçalı Ay. Gözyaşlarını silen parmaklarımız. Oradaydı.

Yanında hep kardeşi olduğunu iddia eden bir çocukla dolaşan, on yedi yaşındaki bir dansözün peşindeydim; ama çocuk kardeşi değildi, sadece kıza âşık olan biriydi ve kız da hayatta böyle şeyler olabildiğinden çocuğun kendisiyle takılmasına izin veriyordu.

Ben de bu kıza âşıktım. Ama o yeni hapse düşmüş birini seviyordu hâlâ.

En berbat mekânların hepsine, Vietnam Barı ve ötekilere baktım.

Barmen, "Bir içki ister misin?" diye sordu.

"İçki içecek parası yok."

Param vardı, ama iki saat boyunca içmeme yetmezdi.

Jimjam Club'ı denedim. Klamath, Kootenai veya daha kuzey-

den –İngiliz Kolumbiyası'ndaki Saskatchewan'dan– gelen Kızıldereliler, küçük ikonalar veya şişman oyuncak bebekler, bir çocuğun ellerinde kötü muamele gören şeyler gibi barda sıra sıra dizilmişlerdi. Benimki orada değildi.

Nez Percélerden* kısık, kara gözlü bir herif, en ucuz porto şarabından bir kadeh ısmarlamak için tezgâha eğilirken beni dirseğiyle dürtünce, az kalsın bar taburesinden aşağı düşüyordum. "Baksana, senle dün burada zar atmamış mıydık?"

"Hayır, sanmıyorum."

"Eğer sana zaman tanırsam, birkaç dakikaya kadar bozuk para bulup bana ödeyeceğini söylememiş miydin?"

"Dün burada değildim. Şehir dışındaydım ben."

"Sonra bana çeyrekliğimi vermedin? Bana bir çeyreklik borçlusun, dostum."

"Sana o çeyrekliği verdim. Kendi elimle verdim hem de. İki onluk, bir de beşlik."

"Birileri bu yüzden fena sikilecek bak."

"Ben değil. Ben sana verdim o çeyrekliği. Belki yere düşmüştür."

"Ne zaman verdiğini biliyor musun? Tam olarak ne zaman?"

"Eddie, Eddie," dedi yerli, barmene, "dün yerde hiç onluk veya beşlik buldun mu? Süpürdün mü? Peki buna benzer bir şeyler, iki onluk, bir beşlik süpürdün mü?"

"Muhtemelen. Genelde olur. Kimin umurunda?"

"Gördün mü?" dedi herif bana.

"Beni yoruyorsunuz," dedim, "parmağımı kımıldatacak halim kalmadı. Hepiniz."

"Bak, bir çeyreklik için seni sikecek değilim ben."

"Hepiniz, her biriniz."

"Çeyreklik mi istiyorsun? Saçmalık. Al."

"Siktir et. Geber yeter," dedim, elini iterken.

"Al şu çeyrekliği," dedi çok yüksek bir sesle, parasına dokunmayacağını şimdi anlamıştı.

---

* Sahaptin dili konuşan Kuzey Amerika yerli halkı. (y.h.n.)

Bundan bir gece önce, o kız onunla aynı yatakta uyumama izin vermişti; tam olarak onunla değil, ama onun yanında. Üniversiteli üç kızla kalıyordu, ikisinin Tayvanlı erkek arkadaşları vardı. Sahte kardeşi yerde yatıyordu. Sabah uyandığımızda sahte kardeş hiçbir şey söylemedi. Asla söylemezdi – başarısının sırrı buydu, buna başarı denirse. Üniversiteli kızlardan biriyle, onun İngilizce konuşamayan erkek arkadaşına dört dolar, yani paramın neredeyse tamamını verdim. Hepimize biraz Tayvan otu getireceklerdi. Sahte kardeş dişlerini fırçalarken, ben pencereden apartmanın otoparkına bakarak, yeşil otomobillerine binip benim paramla gidişlerini izledim. Otoparktan çıkmalarıyla, bir telefon kulübesine çarpmaları bir oldu. Otomobilden inip birbirlerine sıkı sıkı tutunarak, arabanın kapılarını açık bırakarak, saçları rüzgârda dalgalanarak sendeleye sendeleye oradan uzaklaştılar.

O sabahın ilerleyen saatlerinde –Seattle'da– bir belediye otobüsünde oturuyordum. Önlerdeki, yanlamasına uzanan geniş koltuklardan birindeydim. Karşımdaki kadının kucağında kalın bir İngiliz edebiyatı ders kitabı vardı. Yanında açık tenli bir siyah adam oturuyordu. "Ah," dedi kadın ona. "Bugün maaş günü. İnsan kendini iyi hissediyor, bitecek olsa bile." Adam ona baktı. Geniş alnı, ona düşünceli bir hava veriyordu. "Pekâlâ," dedi, "bu şehirde geçirecek yirmi dört saatim kaldı."

Dışarıda hava açık ve sakindi. Seattle'da günlerin çoğu kurşuni olsa da, şimdi yalnız güneşli günleri hatırlıyorum.

Üç dört saat boyunca otobüsle bir oraya, bir buraya gittim. Bu zaman zarfında aracı, iriyarı, Jamaikalı bir kadın kullanmıştı. "Otobüste öylece oturamazsınız," dedi dikiz aynasından benimle konuşarak. "Gidecek bir yeriniz olmalı."

"O zaman kütüphanede inerim," dedim.

"İyi olur."

"İyi olacağını biliyorum," dedim ona.

Çoğuna akıl sır ermez bütün o sözcüklerin için için yanan kuv-

vetince ezilip nefessiz kalsam da, *Happy Hour*'a kadar kütüphanede kaldım. Ve sonra ayrıldım.

Araç trafiği amansız, kaldırımlar kalabalık, insanlar dalgın ve kabaydı, çünkü *Happy Hour*, aynı zamanda tam işten çıkış vaktiydi.

Happy Hour boyunca tek içki parasına iki tane içersiniz.

Happy Hour iki saat sürer.

Bütün bu zaman boyunca dansözü görürüm diye tetikteydim. Adı Angelique'ti. Onu bulmak istiyordum, çünkü diğer ilişkilerine rağmen, benden hoşlanıyor gibiydi. Daha ilk gördüğüm dakikada hoşlanmıştım ondan. Dans ettiği Yunan gece kulübünde, atraksiyonlar arasında bir masaya oturmuş dinleniyordu. Biraz sahne ışığı düşüyordu üzerine. Çok narindi. Uzaklardaki bir şeyi düşünüyor, kendisini yok edecek birini sabırla bekliyordu sanki. Diğer dansçılardan biri, kısa saçlı, erkeksi bir kadın ona yakın duruyordu ve kıza yaklaşıp içki ısmarlamak isteyen bir denizciye, "Sen ne istiyorsun, oğlum?" diye sordu. Angelique bir şey söylemedi. Bakirelere özgü bu keder büsbütün yapmacık değildi. İçinde, bu mekân için fazla güzel olduğundan, doğmasına henüz izin vermediği bir parça vardı, bu doğruydu. Ama daha çok paramparça olmuş bir sürtüktü. "Sadece onu biraz açmaya çalışıyorum," dedi denizci. "Bu içkileri hesaba yazmalarını yarı iltifat mı sayıyorsunuz?" "Onun, senin iltifatlarına ihtiyacı yok," dedi daha yaşlı dansçı. "Yorgun."

Saat altı olmuştu. Yürüdüm, Yunan gece kulübüne uğrayıp onu sordum. Ama şehirden ayrıldığını söylediler.

Gün ateş gibi, görkemli bir şekilde son buluyordu. Sound'daki gemiler, güneşin emdiği kâğıt siluetler gibiydi.

İki duble attım ve bir anda, sanki o ana dek ölüymüşüm de, sonunda uyanmışım gibi hissettim kendimi.

Pig Alley'deydim. Halı kaplı kontrplak zemini ve formika barıyla, limanda, çürük bir iskelenin üstüne inşa edilmişti. Sigara du-

manı doğaüstü görünüyordu. Güneş, bulutların oluşturduğu çatıyı aşarak alçalmış, denizi tutuşturmuş, büyük pencereyi eriyik bir ışıkla doldurmuştu; bu yüzden işlerimizi de, hayallerimizi de ışıl ışıl bir sis içinde kotarıyorduk. Birinci Cadde'deki barlara giren insanlar vücutlarını arkada bırakıyorlardı. O zaman yalnız içimizde meskûn şeytanlar görünebiliyordu göze. Birbirine haksızlık etmiş ruhlar burada toplanmıştı. Tecavüzcü kurbanıyla burada yüzleşir, sokağa terk edilmiş çocuk anasını burada bulurdu. Ama hiçbir şey sağaltılamazdı, ayna her şeyi kendisinden ayıran bir bıçaktı, sahte dostlukların gözyaşları düşerdi bara. Peki bana ne yapacaksınız şimdi? Neyin beni gerçekten korkutmasını bekliyorsunuz?

Kütüphanede utanç verici bir şey gelmişti başıma. Yaşlıca bir beyefendi, koltuğunun altında kitaplarıyla kasadan yanıma gelip, alçak sesle, bir kızın ses tonuyla konuşmuştu benimle. "Fermuarınız," dedi, "açık. Söylemem iyi olur diye düşündüm."

"Tamam," dedim. Çabucak elimi atıp kapadım.

"Pek az kişi fark etmiştir," dedi.

"Tamamdır. Teşekkürler."

"Rica ederim," dedi.

Onu o anda, hemen orada, kütüphanede boğazından yakalayıp öldürebilirdim. Şu dünyada bundan daha garip şeyler de olmuştur. Ama adam dönüp gitti.

Pig Alley ucuz bir yerdi. Siyah gözlü, üniformalı bir hemşirenin yanına oturdum.

Onu tanımıştım. "Erkek arkadaşın nerede bugün?"

"Kim?" dedi masumane.

"Ona on dolar vermiştim, ortadan kayboldu."

"Ne zaman?"

"Geçen hafta."

"Onu görmedim."

"Çocuk gibi davranmasa iyi olur."

"Tacoma'da olmalı."

"Kaç yaşında, otuz falan mı?"

"Yarın gelecek."

"İnsanın bir onluğunu çarpmak için fazla büyük."

"Bir hap satın almak ister misin? Para lazım."

"Ne tür bir hap?"

"Tamamen psikedelik mantar bazlı."

Hapı gösterdi. Belli ki kimse yutmamıştı bunu.

"Bu gördüğüm en büyük hap."

"Üç dolara satıyorum."

"Bu ebatta kapsül yaptıklarını bilmiyordum. Ne onun boyu? Bir Numara mı?"

"Evet, Bir Numara."

"Şuna bak! Yumurta gibi. Paskalya şeyleri gibi."

"Dur," dedi, parama bakarken. "Yok, bir saniye, tamam – üç dolarmış. Bazı günler sayamıyorum bile."

"İşte gidiyor."

"İçmeye devam et. Sıvıyla yut. Bütün birayı iç."

"Vay be! Nasıl yaptım bunu? Bazen insan olmadığımı düşünüyorum."

"Başka bir doların var mı? Bu çok buruşmuş."

"Daha önce hiç Bir Numara yutmamıştım."

"Büyük bir tablet olduğu kesin."

"En büyüğü be. Atlar için mi bu?"

"Hayır."

"Atlar için olmalı."

"Hayır. Atların ağzına bir macun sürerler," diye açıkladı. "Macun o kadar yapışkandır ki, hayvan tüküremez. Artık atlar için hap üretmiyorlar."

"Öyle mi?"

"Artık yok."

"Ama ya yapmışlarsa," dedim.

Seattle General'daki sarsılmaz eller

İki gün içinde kendim tıraş olmaya başlamakla kalmadım, yeni gelen birkaç kişiyi de tıraş ettim, çünkü iğneyle verdikleri ilaçların şaşırtıcı bir etkisi vardı. Şaşırtıcı diyorum, zira daha birkaç saat önce, halüsinasyon görüp hafif, ince bir yaz yağmuru yağıyor sandığım koridorlarda tekerlekli sandalyeyle götürüyorlardı beni. İki yandaki sıra sıra hastane odalarında, eşyalar –vazolar, küllükler, yataklar– gözüme ıslak ve ürkütücü görünüyordu, gerçek anlamlarını kavramaya çalışma zahmetine hiç girmiyordum.

Birkaç şırınga dolusu ilacı verdiklerinde, ambalaj köpüğünden hafif bir şey olmaktan çıkıp, bir insan haline geldim. Ellerimi gözlerimin önüne getirdim. Bir heykelinkiler kadar sabittiler.

Oda arkadaşım Bill'i tıraş ediyordum. "Bıyığıma hiç dokunma," dedi.

"Peki, şu ana kadar nasıl oldu?"

"Şu ana kadar güzel."

"Diğer tarafı yapayım."

"İyi olur, ortak."

Bill'in elmacık kemiklerinden birinin hemen altında, yüzüne bir merminin girdiği yerde küçük bir leke, diğer yanağında ise, kurşunun yoluna devam ederek açtığı biraz daha büyük bir yaranın izi vardı.

"Ne zaman böyle tam yüzünden vuruldun, kurşun yoluna devam edip ilginç bir şeyler yaptı mı?"

"Ne bileyim? Not almadım. Yapmışsa bile, insan yine de kendini kafasından vurulmuş gibi hissediyor sadece."

"Ya favorinin altındaki şu küçük yara izi?"

"Bilmiyorum. Belki doğuştan vardır. Daha önce görünmemiştim."

"Bir gün birileri seni bir hikâye veya şiirde okuyacak. Kendini bu insanlar için tanımlar mısın?"

"Ah, bilmiyorum. Ben kocaman, şişko bir bok parçasıyım, sanırım."

"Hayır. Ciddiyim."

"Benim hakkımda yazmayacaksın."

"Hey. Ben yazarım."

"Pekâlâ, o zaman onlara sadece aşırı kilolu olduğumu söyle."

"O aşırı kilolu."

"İki kez vuruldum."

"İki mi?"

"İki kadın tarafından birer kez, toplam üç kurşun, dört delik açtı, üçü içeri, biri dışarı."

"Ve hâlâ hayattasın."

"Şiirinde bunlardan herhangi birini değiştirecek misin?"

"Hayır. Kelimesi kelimesine aynı olacak."

"Bu çok kötü, çünkü bana hâlâ hayatta olup olmadığımı sorman sanki aptal gibi görünmene neden oluyor. Yani öyle olduğum açık zaten."

"Peki, belki hayatta derken daha derin bir manayı kastediyorumdur. Konuşabilirsin, ama daha derin manada hayatta olmayabilirsin de."

"Şu anda içinde bulunduğumuz boktan daha fazla derinleşemez."

"Ne demeye çalışıyorsun? Bak burası harika. Sigara bile veriyorlar."

"Bana vermediler daha."

"Al işte."

"Hey. Sağ ol."

"Sana da verdiklerinde iade edersin."

"Belki."

"Karın seni vurduğunda ne dedin?"

"'Beni vurdun,' dedim."

"İkisinde de mi? İki karına da mı?"

"İlkinde bir şey diyemedim, çünkü beni ağzımdan vurmuştu."

"Bu yüzden konuşamadın."

"Bilincimi tamamen yitirmiştim, konuşamamın sebebi buydu. O zaman kendimden geçtiğimde gördüğüm rüyayı hâlâ hatırlarım."

"Nasıldı rüyan?"

"Sana nasıl anlatabilirim? Rüyaydı işte. Hiçbir anlamı yoktu yahu. Ama hatırlıyorum."

"Biraz da olsa anlatamaz mısın?"

"Nasıl anlatabileceğimi gerçekten bilmiyorum. Üzgünüm."

"Her şey. Her şey olur."

"Pekâlâ, bir kere, bu rüya tekrar tekrar gördüğüm bir şey. Yani, uyanıkken de. İlk karımı her hatırlayışımda, tetiği çekişi gözlerimin önüne geliyor ve sonra o rüya başlıyor...

"Rüya şey değil – ıı, üzücü bir şey değil. Ama her hatırladığımda, *'Allah kahretsin, yahu kadın beni ciddi ciddi vurdu ya. Al şimdi sana rüya,'* falan oluyorum."

"Elvis Presley'nin o filmini, *Follow That Dream*'i* izledin mi hiç?"

"*Follow That Dream*. Evet, izledim. Ben de tam ondan bahsedecektim."

* "Bu Rüyayı Izle." (ç.n.)

"Tamam. İşin bitti. Aynaya bak."

"Peki."

"Ne görüyorsun?"

"Hiç yemek yemediğim halde nasıl böyle şişmanladım ben?"

"Hepsi bu mu?"

"Şey, bilmiyorum. Buraya geldim işte."

"Ya hayatın konusunda?"

"Hah! Bu iyiydi."

"Geçmişin konusunda?"

"Ne olmuş geçmişime?"

"Geriye baktığında ne görüyorsun?"

"Hurda arabalar."

"İçinde insanlar var mı?"

"Evet."

"Kim?"

"Şimdi sadece et olan insanlar, dostum."

"Gerçekten böyle mi?"

"Ne bileyim, böyle mi, değil mi. Buradayım işte. Ve burası kokuyor."

"Şaka mı yapıyorsun? Bir litre Haldol* pompalıyorlar. Burası bebekler için oyun parkı gibi."

"Umarım öyledir. Çünkü ben adamı ıslak çarşaflara sarıp, yavru köpeklerin küçük, plastik oyuncaklarını dişlemesine izin vermekten başka bir halt yapmadıkları yerlerde bulundum."

"Her ay iki hafta kadar kalabilirim burada."

"Tamam da, ben senden yaşlıyım. Sen buralarda birkaç tur daha atabilir ve elin kolun yerinde dışarı çıkabilirsin. Ben yapamam."

"Hey. İyisin sen."

"Buraya konuş."

"Kurşun deliğine mi konuşayım?"

"Kurşun deliğime konuş. İyi olduğumu söyle."

* Antipsikotik bir yatıştırıcı. (ç.n.)

Beverly Huzurevi

Öğle tatilinde bazen caddenin karşı tarafındaki büyük seraya, bitkiler, nemli toprak ve ölü gibi soğuk bir seks hissiyle dolu o cam binaya giderdim. O saatlerde hep aynı kadın, hortumla kara tarhları sulardı. Bir defasında konuşmuştum onunla, daha çok kendim ve aptal gibi, sorunlarım hakkında. Telefon numarasını istedim. Telefonu olmadığını söyledi ve sol elini, belki de bir nikâh yüzüğü taktığı için kasten sakladığını sezdim. Bir ara tekrar gelip onu görmemi istedi. Ama giderken, biliyordum geri gelmeyeceğimi. Kadın benim için fazla olgun görünüyordu.

Ve bazen bir kum fırtınası çölde havalanır, bir başka şehirmişçesi-

ne yükselirdi – rüyalarımızı bulandırarak yaklaşan, dehşet saçan yeni bir çağ gibi.

Özümde, inleyen bir köpekten fazlası değildim ben. İş arıyordum, çünkü insanlar iş aramam gerektiğine inanıyorlardı sanki ve iş bulduğumda da bundan memnun olduğuma inanırdım, çünkü aynı insanlar –yani danışmanlar, Adsız Narkotikler'in üyeleri ve benzerleri– bir işin memnuniyet verici bir şey olduğunu düşünürlerdi.

"Beverly" adını duyduğunuzda, belki aklınıza Beverly Hills geliyor – sokaklarda amaçsızca gezinen, kafalarını paranın uçurduğu insanlar.

Bana gelince, adı Beverly olan biriyle tanıştığımı hatırlamıyorum. Ama bu sedalı ve güzel bir isim. Bu isimde, yaşlılar için yapılmış, O şeklinde türkuvaz mavisi bir hastanede çalışıyordum.

Beverly Huzurevi'nde yaşayan herkes yaşlı ya da âciz değildi. Kimisi genç, ama felçliydi. Kimisi daha orta yaşa gelmeden bunamıştı. Bazılarının ise, iyi olmalarına rağmen, korkunç özürleri yüzünden sokağa çıkmalarına izin verilmezdi. Onlara bakınca, Tanrının beyinsiz bir manyak olduğunu düşünürdünüz. Bir adam, doğuştan bir kemik hastalığı yüzünden iki metrelik bir canavara dönmüştü. Adı Robert'tı. Robert her gün şık bir takım elbise veya spor ceket-pantolon takımı giyerdi. Elleri kırk beş santim kadardı. Kafası, yüzü olan yirmi kiloluk bir Brezilya cevizine benzerdi. Siz ve ben, bu hastalıklara yakalanana kadar bilmeyiz onları, yakalandığımızda ise, artık bizi de göz önünden kaldırırlar.

Bu yarım günlük bir işti. Kurumun, ayda iki kez yayımlanan, teksir makinesinde çoğaltılan birkaç sayfadan oluşan haber bülteninden sorumluydum. İnsanlara dokunmak da işimin bir parçasıydı. Hastaların, geniş koridorlarda tökezleye tökezleye ya da tekerlekli sandalyeleriyle sürü halinde ilerlemekten başka yapacak şey-

leri yoktu. Trafik tek yönlü akardı, bu bir kuraldı. Ben, bana verilen talimatlar doğrultusunda akıntıya karşı yürür, herkesi selamlar, ellerini sıkar, surtlarını sıvazlardım, çünkü dokunulmaya ihtiyaçları vardı ve bu ihtiyaçları pek karşılanmıyordu. Kırklı yaşlarının başında, bedeni kaslı, dinç, ama tamamen bunamış beyaz saçlı bir adama her zaman selam verirdim. Kolalı gömlek göğüslüğümden tutup, "Hayal etmenin de bir bedeli var," gibi şeyler söylerdi. Parmaklarını benimkilerin içine hapsederdim. Hemen yanımızda tekerlekli sandalyesinden düştü düşecek bir kadın, "Tanrı mı? Tanrı mı?" diye haykırırdı. Ayakları sola, başı sağa bakar, kolları bahar bayramlarında etrafında dönülen direklere bağlı kurdeleler gibi çevresini sarardı. Saçlarını okşardım. O sırada gözleri bana bulutları, vücutlarıysa yastıkları hatırlatan bütün bu insanlar etrafımızda ağır ağır yürürlerdi. Bir de, vücutlarındaki bütün et, buradaki dolaplarda tutulan şu tuhaf makineler –temizlik aletleri– tarafından emilmişe benzeyenler vardı. Bu insanların çoğu bizden öylesine uzaklaşmıştı ki, kendi kendilerine banyo yapamaz hale gelmişlerdi. Çeşit çeşit uçları olan parlak hortumlar kullanan profesyoneller yıkardı onları.

Mültipl skleroz gibi bir şeye yakalanmış bir adam vardı. Kalıcı bir spazm, tekerlekli sandalyesinin iki yanına tüneyip, gözlerini burnunun ucundan düğüm düğüm olmuş parmaklarına dikmeye mahkûm etmişti onu. Bu durum aniden çökmüştü üzerine. Hiç ziyaretçisi yoktu. Karısı onu boşuyordu. Sanırım daha otuz üç yaşında olduğunu söylemişti, ama artık doğru dürüst konuşamadığı, inilderken dışarı çıkardığı dilini dudaklarının arasında sıkıştırıp durmaktan öteye gidemediği için, kendisi hakkında söylediği bir şeyi anlamak cidden zordu.

Artık rol yapmak yoktu onun için! Bütünüyle ve apaçık bir enkazdı. Bu arada, geri kalanlarımız, birbirimizi kandırmaya çalışmaya devam ediyorduk.

Beni hep mütehakkim bir hüzün ve pijamasının boş paçalarına bakarak hafifçe eğilen bir başla selamlayan, bacakları dizlerinden kesilmiş Frank adlı adamı ziyaret ederdim. Bütün gün yatağında televizyon izlerdi. Onu orada tutan fiziksel durumu değil, üzüntüsüydü.

Kenti çevreleyen çöl manzarasına nazır ev, Doğu Phoenix'in bir çıkmaz sokağındaydı. O yılın ilkbaharıydı, bazı kaktüs türlerinin dikenleri arasında küçük çiçeklerin açtığı mevsim. Eve dönüş otobüsüme yetişmek için her gün boş bir arsadan geçerken, zaman zaman, bunlardan birini ezdiğim olurdu – Andromeda'dan düşmüş gibi görünen, maviliğini kendi menzilinde kaybetmiş gibi görünen bir gök altında, dünyanın, kahverenginin bin bir tonunu saçan bir bölümünce kuşatılmış, küçük, turuncu bir çiçek. Başı dönmüş, büyülenmiş – yürürken, yine orada, küçük bir sandalyede oturan bir periye rastlasam, herhalde aynı şeyleri hissederdim. Çöl sıcakları başlamıştı bile, ama hiçbir şey bu çiçekleri zapt edemezdi.

Başka bir günse, arsadan geçerken, otobüs durağı yolundaki bir dizi evin arkasından yürüyordum ki, duşta şarkı söyleyen bir kadının sesini duydum. Deniz kızlarını düşünmüştüm: Çağlayan suyun belli belirsiz musikisi, ıslak bir odacıktan gelen yumuşak bir şarkı. Akşam karanlığı çökmüştü, havada asılı binalardan bir sıcak dalgası yayılıyordu. İşten çıkış saatiydi, ama çöl göğü trafiğin gürültüsünü bir şekilde emiyor, onun kulağa boş ve belli belirsiz gelmesine neden oluyordu. İşittiğim en net şeydi kadının sesi.

Bir deniz kazazedesinin bilinçsizliği ve unutulmuşluğuyla söylüyordu şarkısını. Birinin onu duyabileceğini düşünmemişti herhalde. Söylediği şey bir İrlanda ilahisi gibiydi.

Penceresinden onu dikizleyebilecek kadar uzun boylu olduğumu ve bunu yaparken de görünüşe göre kimsenin beni yakalayamayacağını düşündüm.

Bu şehir evleri, çöl manzarasıyla bütünleşiyordu – önlerinde çimenlik yerine, çakıllı, kaktüslü bir sahanlık vardı. Bu yüzden çatır çutur sesler çıkarmamak için yavaş yavaş yürüdüm – kimse adımlarımı duyamasın diye değil. Adımlarımı kendim duymak istemiyordum.

Pencerenin altında, asma dallarını destekleyen kafes ve gündüzsefası sarmaşıkları beni kamufle ediyordu. Trafik her zamanki gibi akıyordu: Kimse beni fark etmedi. Bu, şu küçük, yüksek banyo pencerelerinden biriydi. Parmak uçlarımda durarak, çenemi yukarısında tutmak için pencere eşiğine asılmak zorunda kalmıştım.

Duştan çıkmıştı bile, sesi kadar yumuşak, genç bir kadın, ama genç kız değil. Etine dolgundu biraz. Açık renk saçları dümdüz ve ıslak, neredeyse beline kadar uzanıyordu. Arkasını döndü. Aynayı buhar kaplamıştı, biraz da pencereyi; zaten aksi takdirde, aynada gözlerimin yansımasını görürdü. Kendimi ağırlıksız hissediyordum. Pencerenin eşiğine asılmakta hiç zorluk çekmiyordum. Bir kez kendimi bıraksam, yüzümü bir kez daha pencereye dayayacak küstahlığı bulamayacağımın farkındaydım – o zamana kadar kadın pencereye doğru dönüp bir çığlık atabilirdi.

Kendisine düşkünlükle ya da az da olsa şehvetle dokunmaksızın büyük bir atiklikle, çabucak kurulandı. Hayal kırıklığına uğramıştım. Ama bakirelere özgü ve heyecan verici bir şeydi aynı zamanda. Camı kırıp içeri girmeyi ve ona tecavüz etmeyi düşünüyordum. Ama beni göreceği için bundan çok utanırdım. Bir maskem olsa, belki böyle bir şey yapabileceğimi düşündüm.

Otobüsü kaçırmıştım. 24 numaralı otobüs – yavaşlamamıştı bile. Sadece bir an için gözüme ilişse de, içerideki herkesin ne kadar yorgun olabileceğini görebilmiştim; bir ileri, bir geri ilerledikleri bu yol yüzünden. Birçoğunu gözüm bir yerden ısırıyordu. Genelde hep beraber, bir ileri, bir geri, bir işe, bir eve, bir işe, bir eve gidip gelirdik, ama bu gece öyle değildi.

Hava henüz pek kararmamıştı. Ancak arabalar şimdi daha azdı; işlerinden dönenlerin çoğu şimdi oturma odalarında televizyon karşısındaydılar. Ama bu kadının kocası öyle değildi. Ben onun karısını banyo penceresinden dikizlemeye çalışırken, o arabasıyla eve yaklaşıyordu. İçime bir his doğdu, boynumda korkunç bir temas hissettim ve arabası evin garajına giden yola kıvrılmadan, yani adam önünde durduğum duvarı gözleriyle tarayabileceği bir noktaya arabasıyla gelmeden hemen önce bir kaktüsün dibine çömeldim. Araba garaj yoluna kıvrıldı, binanın diğer tarafına dönerek gözden kayboldu, motorun susuşunu ve son seslerinin de gecenin içinde yankılanışını duydum.

Karısı banyosunu bitirmişti. Kapı, kadının arkasından kapanıyordu işte. Şimdi o kapının düzlüğünden başka bir şey kalmamış gibiydi banyoda.

Banyodan çıkınca kadını kaybetmiştim. Evin diğer camları, binanın köşesinde ve caddeden bütünüyle görülebilecek bir yerde olduğundan onu dikizleyemiyordum artık.

Oradan ayrıldım ve kırk beş dakika boyunca bir sonraki otobüsü, sonuncusunu bekledim. Bu arada, hava bir hayli kararmıştı. Otobüste, tuhaf, yapay bir ışık altında, kucağımda defterimle otururak, haber bülteni üzerinde çalıştım. "Yeni bir el işi saatimiz oldu," diye yazdım kargacık burgacık harflerle. "Pazartesileri saat on dörtte. Son projemiz, hamurdan hayvanlar yapmaktı. Grace Wright çıtkırıldım bir Snoopy köpeği, Clarence Lovell da gambot yapmıştı. Diğerleri ise küçük havuzlar, kaplumbağalar, kurbağalar, uğurböcekleri ve başka birçok şey yaptılar."

O dönemde gerçekten çıktığım ilk kadınla, "Ayıkların Dansı" adı verilen ve tedavi olan alkolikler ile uyuşturucu bağımlıları için, yani benim gibi insanlar için düzenlenen sosyal bir etkinlikte tanışmıştım. Kendisinin çok fazla sorunu olmasa da, kocasının vardı ve adam uzun zaman önce bir yerlere kaçmıştı. Kadın, tam günlük bir işte çalışmasına ve küçük bir kız çocuğu yetiştirmesine rağmen, şu ya da bu yardım kuruluşu için gönüllü çalışmaya zaman ayırıyordu. Her cumartesi gecesi düzenli olarak buluşmaya ve hatta onun dairesinde yatmaya başladık, asla sabah kahvaltısına kalmasam da.

Bu kadın bir hayli kısa boyluydu, bir elliden kısa, bir kırk kadardı aslında. Kolları vücuduyla orantılı değildi, ya da en azından, görülmemiş derecede kısa kalan bacaklarıyla orantılı olsa da gövdesiyle değillerdi. Tıbben konuşacak olursak, kadın bir cüceydi. Ama ona baktığınızda ilk dikkatinizi çeken şey bu değildi. Belli oranda bir pus, gizem ve kötü talihle dolu, Akdenizlilere özgü iri gözleri vardı. Nasıl giyinileceğini iyi öğrendiğinden, ilk bakışta cüce olduğunu anlamazdınız. Sevişirken boylarımız aynıydı, çünkü gövdesi normaldi. Sadece kolları ve bacakları kısa kalmıştı. Gece kızını yatırdıktan sonra, salonunda yerde sevişirdik. Mesleklerimiz ve onun kızıyla ilgili rutin işleri arasında, bir tür programa bağlıydık. Biz sevişirken, televizyonda hep aynı şovlar olurdu. Aptal şov-

lardı bunlar, cumartesi gecesi şovları. Ama bu sahte evrenden gelip kulaklarımızda çınlayan konuşmalar ve kahkahalar olmadan onunla sevişmek beni korkuturdu, çünkü bu kadını yakından tanımak istemiyordum ve sessizliği gözlerimizi buluşturarak aşmayı da...

Genellikle bu işten önce bir Meksika lokantasına gidip akşam yemeğimizi yerdik –kerpiç duvarları ve herhangi bir kişinin evinde ucuz duracak kadife tablolarıyla şu gösterişli mekânlardan biri– ve birbirimizin kafasını o hafta olanlarla doldurmaya koyulurduk. Ona, Beverly Huzurevi'ndeki işimle ilgili her şeyi anlatmıştım. Hayata yeni bir pencereden bakmaya başlıyordum. Çalışma yaşamına ayak uydurmaya çabalıyordum. Çalmıyordum. Bana verilen her görevi eksiksiz tamamlama gayretindeydim. Böyle şeyler işte. O ise, bir havayolu şirketinin acentesinde çalışıyordu ve sanırım işlemleri yapabilmek için, bir kutunun üstünde duruyordu. Anlayışlı bir ruhu vardı. Tek bir şey dışında, kendimi ona büyük ölçüde olduğum gibi sunmak konusunda hiçbir sorunum yoktu.

Bahar gelmiş, günler uzamaya başlamıştı. Şehirdeki apartman dairesinde oturan evli kadını gözetlemek için beklerken, sık sık otobüsümü kaçırıyordum.

Bunu nasıl yapabilirim, bir insan nasıl bu kadar alçalır? Sorunuzu anlayabiliyorum, ama size şöyle cevap vereceğim: Dalga mı geçiyorsunuz? Bu da bir şey mi. Bundan çok daha fazla alçaldığım da oldu. Hem kendimi en kötüyü yaparken görmeyi umuyordum.

Orada durup kadının duş alışını izlemek, çıplak, kurumuş bir halde çıkışını, banyoyu terk edişini izlemek, sonra arabasıyla eve gelen, ön kapıdan giren kocasının çıkardığı gürültüleri dinlemek, bütün bunlar günlük alışkanlıklarımın bir parçası olmuştu. Her gün aynı şeyi yaparlardı. Hafta sonlarını bilemem, çünkü izinliydim. Hem hafta sonu otobüslerinin de aynı saatlerde geçtiğini sanmıyorum.

Bazen kadını görür, bazen göremezdim. O utanabileceği hiçbir şey yapmamış, bense, özellikle beni tanımadığı için çok istememe rağmen, onun hakkında hiçbir sır öğrenememiştim. Muhtemelen

benim orada olduğum aklının ucundan bile geçmemişti.

Kocası genellikle ben ayrılmadan hemen önce gelir, ama asla benim görüş alanıma girmezdi. Bir gün evlerine her zaman olduğundan geç gidip, arkadan dolaşmak yerine ön tarafa yöneldim. Bu kez, tam kocası arabasından inerken evlerinin önünden yürüyordum. Görecek fazla bir şey yoktu, herkes gibi akşam yemeği için evine gelen bir adam yalnızca. Meraklanmıştım ve ona şöyle bir baktığımda, ondan hiç de hoşlanmadığıma emin oldum. Kafasının tepesi keldi. Takım elbisesi bol, kırışık ve gülünçtü. Sakalı vardı, ama bıyığı tıraşlıydı.

Karısına uygun biri olmadığını düşündüm. Orta yaşlı, belki biraz daha yaşlıydı. Kadınsa gençti. Ben de gençtim. Karısıyla kaçtığımızı hayal ettim. Acımasız devler, deniz kızları, baştan çıkarıcı büyüler ve böyle şeylere duyulan bir açlık, çöl baharında ve onun pusularında, rayihalarında sona ermek ister gibiydi.

Adamın içeri girişini izledim, sonra da gece çökene kadar otobüs durağında bekledim. Otobüs umurumda değildi. Evlerinin önünde kimselere görünmeden dikilip, doğrudan oturma odalarını gözleyebileceğim karanlığı bekliyordum.

Ön camdan akşam yemeklerini yiyişlerini izledim. Kadın uzun bir etek giymişti ve başında bereye benzer beyaz bir örtü vardı. Yemeğe başlamadan önce, başlarını eğerek tam üç dört dakika dua ettiler.

Kocasının, koyu renk takım elbisesi ve koca ayakkabılarıyla, Lincoln sakalı ve parlayan kafasıyla çok neşesiz, çok eski moda göründüğü dikkatimi çekmişti. Kadının da benzer bir kılıkta olduğunu ancak şimdi fark ediyor ve artık şunu anlıyordum: Amish ya da daha doğrusu, Mennonittiler.* Mennonitlerin deniz aşırı yerlerde misyonerlik yaptıklarını, dillerini konuşan kimsenin bulunmadığı tuhaf diyarlarda yalnız başlarına hayır işleriyle uğraştıklarını biliyordum. Ama Phoenix'te, bir apartman dairesinde yaşayan onlardan bir çifte rastlamak aklımın ucundan geçmezdi, çünkü bu tari-

*Amish Mennonitleri olarak da bilinen Amish'ler, Kadim Amish Mennonit Kilisesi'ne bağlı olup, Kuzey Amerika'da yaşayan tutucu bir Hıristiyan grubun üyeleridir. (ç.n.)

katlar normalde kırsal kesimden ayrılmazlardı. Yakınlarda bir rahip okulu vardı; orada birkaç ders almaya gelmiş olmalıydılar.

Heyecanlanmıştım. Sikişirlerken izlemek istiyordum onları. Onlar iş üzerindeyken burada bulunmayı nasıl becerebileceğimi kafamda ölçüp biçiyordum. Bir gece geç vakit, karanlık bastıktan sonra gelirsem, caddeden görülmeden yatak odası penceresinin önünde durabilirdim. Bu fikir başımı döndürdü. Kendimden iğreniyordum, ama neşe doluydum. Kadını duştan çıkarken şöyle bir görmek artık bana yetmiyordu sanki, evin önünden ayrılıp geri döndüm ve 24 numaralı otobüsü beklemeye koyuldum. Ancak çok geç olmuştu, çünkü son otobüs de çoktan gitmişti.

Beverly Huzurevi'nde perşembe günleri en yaşlı hastalar, kafeteryada toplanıp, kâğıt bardaklarda sütleri ve kâğıt tabaklarda kurabiyeleri onlara verilmeden önce çember şeklinde dizili sandalyelere otururlardı. "Hatırlıyorum" diye bir oyun oynarlardı – kimsenin onlara erişemeyeceği derecede bunaklıklarına gömülmeden önce, hayatlarındaki ayrıntılarla onları haşır neşir tutmak için uydurulmuş bir şey. Her biri o sabah neler olduğu, geçen hafta neler olduğu, son birkaç dakika içinde neler olduğu üzerine sırayla konuşurdu.

Ara sıra, birilerinin yaşamındaki yeni bir yılı şereflendirmek üzere, küçük bir parti düzenlenir, kekler ikram edilirdi. Doğum tarihlerinin bir listesi bendeydi ve herkesi bu konuda bilgilendirirdim:

"Ve ayın onunda, Isaac Christopherson doksan yedisini devirdi! Nice mutlu yıllara! Gelecek ay altı kişinin doğum günü var. Kimler olduğunu öğrenmek için *Beverly Huzurevi Haberleri*'nin nisan sayısını bekleyin!"

Odalar, adeta kendi kuyruğunu yakalamak üzere dönen bir koridor üzerinde diziliydi ve ilk baktığınız odayı, son geldiğiniz noktada bulurdunuz. Koridor bazen sanki giderek daralan bir sarmal boyunca kıvrılır, tam da kendi merkezine doğru büzülürdü ki bu merkez ilk gördüğümüz oda olurdu; odalardan herhangi biri, odun kütüklerini ev hayvanlarıymışlar gibi yorganıyla örten adamın odası veya "Tanrı mı? Tanrı mı?" diye bağıran kadının odası veya ma-

vi derili adamın odası veya artık birbirlerinin adını hatırlamayan karı kocanın odası olabilirdi.

Orada çok fazla zaman geçirmezdim – haftada on, on iki saat kadar. Yapacak başka işlerim vardı. Gerçek bir iş arıyor, eroin bağımlıları için bir terapi grubuna gidiyor, bölgedeki Alkolik Kabul Merkezi'ne düzenli olarak rapor veriyor, çöl baharında yürüyüşlere çıkıyordum. Ama Beverly Huzurevi'nin o dairesel koridorunun, bu dünyadaki yaşamlarımız sürerken, doğmayı bekleyen diğer ruhların arasına karışmak üzere döndüğümüz bir yer olduğunu hissediyordum.

Perşembe günleri genellikle bir Episkopal kilisesinin bodrumunda düzenlenen Adsız Alkolikler toplantısına giderdim. Katlanabilir masaların etrafında, bataklığa saplanmış insanları fazlasıyla andırarak otururduk – görünmez şeyleri tokatlayarak, yer değiştirerek, kıpır kıpır kıpırdanarak, kendimizi tırmalayıp, kollarımızı ve boyunlarımızı ovuşturarak. "Eskiden geceleri dolaşırdım," dedi adamın biri, Chris adında bir herif, –Uyuşturucu Rehabilitasyon Merkezi'nde de birlikte olduğumuzdan arkadaş gibiydik– "tek başıma, bitik bir halde. Hiç perdeleri kapalı evlerin önünden yürüyüp geçtiğiniz ve ardınızdan günahlarla dolu bir market arabası çeker gibi hissedip şöyle düşündüğünüz oldu mu: Bu pencerelerin ardında, bu perdelerin ardında, insanlar normal, mutlu hayatlar mı yaşıyorlar?" Bu işin nutuk kısmıydı, Chris'in kendi sırası geldiğinde söylediklerinin bir kısmıydı.

Ama ben kalkıp odadan çıktım ve kilisenin önünde, berbat, düşük nikotinli sigaralar tüttürerek, bağırsaklarım anlaşılmaz sözlerle kıpır kıpır, toplantı bitene kadar bekledim, böylece birilerinden beni mahalleye bırakmalarını rica edebildim.

Mennonit çifte gelince, onlarla programlarımız neredeyse koordine bir hale gelmişti. Güneş battıktan sonra, hızla soğuyan karanlıkta, evlerinin önünde bir hayli vakit geçiriyordum. O saatte, her pen-

cere bana uyardı. Sadece birlikte evde oturduklarını görmek istiyordum.

Kadın hep uzun bir etek, düz yürüyüş ayakkabıları veya spor ayakkabılar, zarif beyaz çoraplar giyiyordu. Saçını her zaman topluyor, beyaz beresiyle örtüyordu. Saçı, ıslak olmadığı sürece oldukça sarıydı.

Oturma odalarında oturup konuşmalarını, bazen hiç konuşmadan Kitabı Mukaddes okuyarak, şükran duası etmelerini, mutfakta yemek yemelerini seyretmek, kadını duşta izlemek kadar büyük bir keyif veriyordu bana.

Havanın yeterince kararmasını beklemeyi göze alırsam, yatak odası penceresinin önünde caddeden görünmeden durabilirdim. Birçok gece, onlar uyuyakalana kadar orada bekledim. Ama hiç sevişmediler. Bildiğim kadarıyla, öylece yattılar ve birbirlerine dokunmadılar bile. Tahminim, böyle dinsel bir toplulukta bu işin de bir zamanı olduğuydu. Birbirlerine ne kadar sıklıkla sahip olmalarına izin veriliyordu acaba? Ayda bir mi? Yılda bir mi? Yoksa yalnızca çocuk yapmak gibi bir amaç için mi? Belki de doğru zamanın sabah olduğunu ve gün doğduktan sonra gelmem gerektiğini düşünmeye başladım. Ama o zaman da etraf çok aydınlık olacaktı. Onları en kısa zamanda iş üstünde yakalamak için can atıyordum, zira o günlerde camları açık, perdeleri de aralık uyuyorlardı. Fakat çok yakında hava iyice ısınacak, onlar da klimayı açıp kendilerini içeri kapayacaklardı.

Bir ay kadar sonra, kadının iniltilerini duyduğum o gece geldi çattı. Henüz birkaç dakika önce oturma odasından çıkmışlardı. Soyunmaya hiç vakit bulamamışlardı sanki. Bundan kısa bir süre önce okudukları şeyleri bir kenara atmış, alçak sesle konuşmaya başlamışlardı; adam kanepede yatıyor, kadınsa karşısındaki koltukta oturuyordu. Adamın, bir âşık gibi göründüğünü söylemek imkânsızdı. Tahrik olmuş gibi değil de, biraz sinirli gibi görünüyor, konuşurlarken, boştaki eliyle köşesine dokunduğu sehpayı sallıyordu.

Fakat şimdi konuşmuyorlardı. Kadın, tıpkı yalnız olduğunu sandığı zamanlarda yaptığını duyduğum gibi adeta şarkı söylüyordu. Hızla oturma odası penceresinden yatak odasına geçtim.

Yatak odası penceresini ve perdeleri kapattılar. Söylediklerini işitmesem de, yatak yaylarının sesini ve kadının nefis iniltilerini duyduğumdan emindim. Adam da, az sonra, kürsüdeki bir vaiz gibi bağırmaya başlamıştı. O sırada, ben karanlıkta pusuya yatmış, göbek deliğimden parmak uçlarıma kadar resmen titriyordum. Perdelerin arasındaki iki santimlik açıklık sahip olduğum tek şeydi, sanki dünyada sahip olduğum tek şey. Yatağın bir köşesine ve oturma odasından gelen ince bir ışık huzmesi şeklinde hareket eden gölgelere sahiptim. Kendimi haksızlığa uğramış gibi hissediyordum – bu gece hava o kadar da sıcak değildi, diğer insanların pencereleri açıktı ve televizyonlarından gelen sesleri, müzikleri, konuşmaları işitiyordum, arabaları önümden geçip gidiyor, bahçelerindeki fıskıyeler tıslıyordu. Bu Mennonitlere gelince, neredeyse tık yoktu. Kendimi yüzüstü bırakılmış gibi hissediyordum – cemaatten dışlanmış gibi. Bir taş alıp camı kırmak istiyordum.

Fakat haykırışları bitmişti bile. Pencerenin, perdelerin daha sımsıkı çekildiği, bu yüzden görüş alanı daha dar, ama açısı daha iyi olan öteki ucunu denedim. Bu taraftan bakınca, oturma odasından gelen ışıkta oynaşan gölgeleri görebiliyordum. Gerçekte yatağa varamamışlardı. Ayakta duruyorlardı. İhtirasla birbirlerine sarılmış falan değillerdi. Daha çok kavga eder gibiydiler. Yatak odası lambası söndü. Sonra bir el perdeyi açtı. Şimdi tam da kadının yüzüne bakıyordum.

Koşmayı düşündüm, ama öylesine mide bulandırıcı bir sarsıntıya uğramıştım ki, nasıl hareket edeceğimi bilmiyordum. Ama yine de bu önemsizdi. Yüzlerimiz arasında altmış santim yoktu, ama karanlık nedeniyle kadın beni değil, sadece kendi yansımasını görüyordu. Yatak odasında yalnızdı. Bütün giysileri hâlâ üzerindeydi. Ön koltuğunda bir gitar ya da süet bir ceket bırakılmış, park halinde bir arabanın yanından geçerken duyumsadığım türden bir kalp çarpıntısıyla, aynı şeyi düşündüm: Ama biri gelip bunu çalabilir.

Kadının karşısında karanlıkta dikildim ve aslında, pek iyi göremekle birlikte, üzgün olduğu izlenimini edinmiştim. Sanırım hıçkırarak ağladığını duyuyordum. Gözyaşlarına dokunabilecek kadar yakınında duruyordum. Gölgede olduğum için, hareket etmediğim

sürece beni fark etmeyeceğinden neredeyse emindim, bu yüzden o elini dalgın dalgın başına götürüp, küçük başlığını, bereyi çıkarırken, hiç kımıldamadan bekledim. Bir şeylere üzüldüğünden emin olana dek karanlık yüzünü süzdüm – altdudağını çiğneyerek, gözlerini boşluğa dikmişti, koyuverdiği gözyaşları yanaklarından süzülüyordu.

Bir dakika kadar sonra kocası geri geldi. Sakat sakat yürümeye çalışan bir boksör veya futbolcu gibi odada birkaç hantal adım attıktan sonra durdu. Tartışmışlardı ve adam af diliyordu; bunu orada, çenesi bir kelimede takılmış, özrünü ellerinde taşır gibi duruşunda görebiliyordunuz. Ama karısı arkasını dönmedi.

Adam, kadının önünde diz çöküp, onun ayaklarını yıkayarak tartışmaya nokta koydu.

Önce odayı bir kez daha terk etti, bir süre sonra elinde, içinde etrafa sıçrayan su olduğunu taşıyışından anlayabileceğiniz sarı, plastik bir bulaşık leğeniyle döndü. Omzuna bir de mutfak havlusu atmıştı. Leğeni yere bıraktı, bir dizinin üzerine çökerek, başını kadına evlenme teklif ediyormuşçasına kaldırdı. Kadın, bir süre, belki de dışarıda karanlıkta büyük bir yalnızlık ve henüz yaşanmamış bir hayatın dehşetiyle beklediği, bana çok uzun gelen, ama muhtemelen bir dakikayı dahi geçmeyen bir süre için kımıldamadı; TV'ler ve bahçe fıskıyeleri asla sürülmeyecek binlerce yaşamın gürültüsünü çıkarıyor, erişilmez, yakalanmaz arabalar bir geçişin, bir hareketin sesiyle basıp gidiyordu. Sonra kadın adama döndü, tenis ayakkabılarını ayağından çıkardı, ardından sırayla iki ayak bileğinin arkasına elini atarak küçük, beyaz çoraplarını sıyırdı. Sağ ayağının başparmağını suya daldırdı; bütün ayağını, sarı leğende kaybolana kadar suya soktu. Adam başını kaldırıp kadına hiç bakmadan havluyu omzundan çekti ve kadının ayaklarını yıkamaya başladı.

O sıralarda, artık Akdeniz güzeliyle çıkmıyordum; normal boyda ama sakat bir kadınla görüşüyordum.

Küçükken ansefalit*-geçirmişti – bir uyku hastalığı. Bu onu ortadan ikiye bölmüştü, bir felç gibi. Sol kolu neredeyse hiç iş gör-

* Beyin iltihabı. (ç.n.)

mez olmuştu. Yürüyebiliyor, ama her adımında arkasında sallanan sol bacağını beraberinde sürüklüyordu. Heyecanlandığında –ki özellikle sevişirken olurdu bu– felçli kolu birden titremeye başlar, sonra da havaya kalkıp, aniden yükselerek mucizevi bir selam çakardı. Bu anlarda bir denizci gibi küfretmeye, ağzının felçten kaskatı kesilmeyen kenarıyla ana avrat düz gitmeye başlardı.

Stüdyo dairesinde haftada bir iki kez kalır, sabahı orada ederdim. Neredeyse her zaman, o uyanmadan uyanmış olurdum. Dışarıda insanlar, çölün berraklığında, apartmanın küçük yüzme havuzuna atlarken, ben içeride Beverly Huzurevi'nin haber bülteni üzerinde çalışırdım. Kadının yemek masasında kalem kâğıdımla oturur, notlarıma göz atarak, mesela, "Özel duyuru! 25 Nisan Cumartesi günü, saat 18:30'da, Tollson'daki Güney Baptist Kilisesi'nden bir grup, Beverly Huzurevi sakinleri için bir Kitabı Mukaddes müsameresi sahneye koyacaklar. İlham verici bir şey olacaktır – kaçırmayın!" gibi şeyler yazardım.

O ise, uyanmamaya, o diğer dünyaya tutunmaya çalışarak bir süre daha yatakta kalırdı. Ama az sonra kalkar, hiddetle yörüngesinde dönen bacağını peşinde sürükleyerek, bedenini yarı yarıya örten çarşafla hantal hantal banyoya yürürdü. Sabahları uyanmasından sonraki ilk birkaç dakika, felci daha da kötüleşirdi. Bu pek marazi ve çok erotik bir şeydi.

O kalkar kalkmaz, az yağlı sütlü birer hazır kahve içerdik ve bana önceki bütün erkek arkadaşlarından bahsederdi. Duyduğum herkesten daha fazla erkek arkadaşı olmuştu. Çoğunun hayatı pek kısa sürmüştü.

O sabahlarda, mutfağında geçirdiğimiz zaman hoşuma giderdi. Onun da hoşuna gidiyordu. Genellikle çıplak olurduk. Konuşurken gözlerinden bir parlaklık yayılırdı. Sonra da sevişirdik.

Mutfağa iki adım uzaklıkta bir çekyatı vardı. O adımları hızla atar ve oraya yatardık. Hayaletler ve gün ışığı etrafımızda uçuşurdu. Hatıralar, sevdiklerimiz, herkes bizi izliyordu. Erkek arkadaşlarından birini tren ezmişti – arabasının tekerlekleri raylara takılmış, lokomotif gelene kadar motoru çalıştırabileceğini sanmış, ama yanılmış. Hasta ağaçları budayan veya o ayarda bir iş yapan bir baş-

ka erkek arkadaşı, Kuzey Arizona dağlarında yaz kış yaprak dökmeyen bir ağacın binlerce dalına çarparak yere düşüp, kafasını kırmıştı. İkisi donanmadayken ölmüş; biri Vietnam'da, daha genç olan diğeri, talimden sonra, açıklanamayan bir trafik kazasında. İki de siyah erkek arkadaşı varmış: Biri aşırı dozdan gitmiş, öteki hapishanede şişlenmiş – marangozhanede yaptıkları bir silahla bıçaklamışlar yani. Bu insanların çoğu onu terk ederek kendi yalnız yollarında ilerlemeye koyulmalarından uzun zaman sonra ölmüşlerdi. Bizim gibi, ama daha talihsiz insanlardı bunlar. O güneşli, ufak odada yatarken, bu insanlar için tatlı bir merhametle doluydum, bir daha asla yaşayamayacakları için üzgün, hüzünle sarhoştum, buna doyamıyordum.

Beverly Huzurevi'ndeki iş saatlerimde, tam gün çalışanlar vardiya değişimlerini yapar, birçoğu saatin bulunduğu mutfakta toplanır, oraya gelir, giderdi. Ben de sık sık oraya gider, bazı güzel hemşirelere kur yapardım. Ayık yaşamayı yeni yeni öğreniyordum, aslında sık sık zihnim karışıyordu, bilhassa kullanmakta olduğum Antabus* üzerimde hiç de tipik olmayan bir etki yaratıyordu. Bazen kafamın içinde mırıldanan sesler duyuyordum, çoğu vakitler, dünya kenarlarından için için yanıyormuş gibi geliyordu. Ama fiziksel olarak günbegün düzeliyor, eski görüntüme yeniden kavuşuyordum, moralim yerine geliyordu; yani, bu benim için genel olarak mutlu bir dönemdi.

Bütün o ucubeler ve onların tam ortasında, her gün biraz daha iyiye giden ben. Asla bilmezdim, bir an için olsun düşünmemiştim, dünyada bizim gibi insanlar için uygun bir yer olduğunu.

* Alkol bağımlılığı tedavisinde kullanılan, disülfiram içeren bir ilaç. (ç.n.)

Denis Johnson *İsa'nın Oğlu*'nda adeta halüsinasyon gibi, benzersiz bir Amerika portresiyle çıkıyor karşımıza... Ve Chuck Palahniuk'un deyişiyle, "kurmaca bir yapıtta bugüne dek tasvir edilen en dürüst ve en gaddar sahneleri içeren" bu portrede, marazi ilişkiler, anlamsız bir şiddet ve uyuşmuş beyinlerin şiddet karşısındaki duyarsızlığı ön plana çıkıyor. Birbirine bağlanan bu hikâyelerin bir trafik kazasından ve aşırı dozda eroinden sonra sağ kalan, dokuz canlı isimsiz anlatıcısı "kutsanmış" mıdır yoksa? Düzenbazdır, yalan söyler, hırsızlık yapar belki ama etrafında olup biten her şeyin içyüzünü olağanüstü bir kesinlikle ve benzersiz bir yalınlıkla dile getirme yeteneğine sahiptir.

Johnson uyuşturucu ve alkol bağımlılığının patolojisini, vurdumduymazlığa varan, zaman zaman içimizi ezen, zaman zaman da kanımızı donduran bir soğukkanlılık ve gerçekçilikle anlatıyor. Onun karakterleri ufak tefek suçlarla, derin bir usançla, rahatsız edici, çılgınca bir mizah anlayışıyla örülü, amaçsız dünyalarında, yoğun bir alkol ve uyuşturucu pusunun içinde yollarını bulmaya çalışıyorlar. Düşlerin gerçek taklidi yaptığı; halüsinasyonun nerede başladığının, gerçeğin nerede bittiğinin kolay kolay kestirilemediği bir dünya bu. Yine de ilk bakışta duyarlıktan ve heyecandan yoksun gibi görünen bu hikâyelerde umut ışığı hiç de eksik değil.

Johnson'ın daha önce yayımladığımız *Melekler* adlı romanında da sergilediği sıradan olanı olağanüstü kılma becerisi bu anlatıda bir şairin sesine bürünüyor. Romandan hikâyeye, şiirden oyuna farklı türlerde kalem oynatan yazar, bu yapıtında "düzyazıdaki şiir"e alabildiğine yaklaşıyor. Her şeyi iyice damıtarak, öze indirgeyerek...

Johnson'ın yapıtı algı kapılarını aralık bırakıyor, şehirdeki yitik ve boş bir barın tahta kapısı gibi..
Guardian

